

NAŠA LUČ

10 ✱ **1963**

Znamenita leta naše zgodovine

TEŽKO DELO

(Ob prazniku sv. Barbare)

„Naj nebo moči mi da!“
Težko delo me v globini čaka,
da obraz mi pot namaka.
knapov vseh je prošnja ta.

Ljubi Oče! Ljubi Oče!
Naj se tudi gora maje,
zemlja varnosti ne daje.
Ti boš varoval nadlog,
čul nad mano, Ljubi Bog.

Ko opolnoči se jaz podam
tja k daljnim temnim jamam,
oko se v zvezde mi uprè:
„Gor vaša pot, tu moja je!”

Bog ustvaril vas je na nebo,
in mene je na stézo to.
Vi greste nehoté svoj pot,
a jaz v ljubezni, moj Gospod.

V zemljo pač se peljem rad,
če treba tudi tisočkrat.
Po smrti pa peljati daj,
me enkrat k Tebi v sveti raj.

Zavesten božje pomoči
ne plašim se nevarnosti.
Ko stopam v temno, gluho noč,
saj Bog mi da pogum in moč.

Gotovo s svojim trdom jaz
pri tem pomagam vsaki čas,
da širi Tvoj se blagoslov
okrog nam ljubljenih domov.

Naj hvala Tebi, Bog, doni,
da ta poklic ti dal si mi.
Zanj hočem ti hvaležen bit'
in nikdar nečem te žalit'.

Iz zbirke „Rudarske pesmi”, ki je izšla v Mariboru 1904 in jo je založilo Društvo sv. Barbare v Hambornu (Westfalija). Natisnila jo je tiskarna sv. Cirila.

1929. je kralj Aleksander razveljavil vidovdansko ustavo, razpustil narodno skupščino in uvedel avtoritarne režim. Razpustil je politične stranke, državo razdelil na devet banovin, od katerih je „dravska“ obsegala slovensko ozemlje. Uradno so začeli uporabljati naziv „kraljevina Jugoslavija“.
1933. je 1. 1. dr. Korošec objavil slovenske narodne zahteve v obliki „Slovenske deklaracije“ (imenovane tudi „punktacije“).
1934. je bil v Marseillu umorjen kralj Aleksander, naslednje mesece je prišlo v Jugoslaviji do političnih sprememb in v vlado so spet vstopili zastopniki Slovenske ljudske stranke z dr. Korošcem na čelu.
1938. so bile v predvojni Jugoslaviji zadnje volitve, pri katerih je dobila na Hrvaškem večino Hrv. seljačka stranka (dr. Mačkova), v Sloveniji pa Slovenska ljudska stranka.
1939. je bil sklenjen hrvaško-srbski sporazum, ki je ustanovil „banovino Hrvaško“.
1940. dne 14. decembra, je umrl slovenski državnik dr. Anton Korošec, ki ga je v stranki in v vladi nasledil dr. Franc Kulovec.
1941. je 7. marca napadla Nemčija Jugoslavijo, s čimer se je začela tudi za naše kraje druga svetovna vojna. Koj prvi dan je bil od bomb ubit dr. Franc Kulovec. Nemci, Italijani in Madžari so si razdelili slovensko ozemlje in pod okupacijo se je začelo veliko preganjanje Slovencev. To stisko so izrabili komunisti in so sprožili krvavo revolucijo, ki je uspela v toliko, da so ob porazu nemških sil prevzeli popolno oblast tudi v Sloveniji.

Preljubo doma!

»Božič! Praznik veselja! Svetle lučke in sijoče otroške oči. Nebeška sreča je prišla na svet. Pred lepo postavljenimi jaslicami stoje starši in otroci in pojo naše drage stare božične pesmi. Jezušček leži prav mehko na slamici v jaslih, ki predstavljajo zgolj žrtvice pridnih otrok. Zato bi dejal, da se mu očke še enkrat lepše smehljajo in ta smehljaj sega do zadnjih koticov drobnih src...«

»Jaslice otrok občuduje dneve in dneve in ob njih nehoti premišlja,« je dejala mati.

»In moliti se da pred njimi,« je odvrnil oče ter snel debeli hišni rožni venec s stene.

Naslednji hip že kleči vsa družina pred jaslicami in pleče skrivnosti veselega dela pred skromnim betlehemskim hlevčkom...

Iz knjige »France Turk, Preljubo doma«

Mejnik našega življenja

Božič je prav gotovo tisti praznik, ki ga svet praznuje z največjim zunanjim sijajem.

Kaj vse ljudje store za zunanjo podobo božiča!

Tisk, glasba, trgovine, ulice — vse govori o božiču.

Domačnost in ljubkost božiča se naseli tudi ob naših ognjiščih, kjer je za to priložnost vse tako svečano, praznično.

Po domovih in cerkvah doné mile božične pesmi.

Svetonočni zvonovi slovesno odmevajo nad naselji.

Božič, povsod božič!



Toda, ali se ne zdi, da vse to nekako visi v zraku?

Kakšen smisel imajo te svečanosti?

Kje je NOTRANJI, DUHOVNI uspeh tega sijajnega praznika?

Pravimo namreč, da je božič rojstni dan BOGA LJUBEZNI, a koliko jih je, ki ta večer dejansko mislijo na to božjo ljubezen in nanjo odgovarjajo z ljubeznijo? Mar ne velja — kljub nasprotnemu videzu — tudi nam očitek apostola Janeza, ki je zapisal: »V svojo lastnino je prišel, a njegovi ga niso sprejeli« (Jan 1, 11)?

Kako neizrekljivo lepa je skrivnost svete noči! Proslavlja jo cerkveno bogoslužje pesmi, zvonovi, — a zakaj tako često molči naše srce? Zakaj ta skrivnost ne rodi sadov v naših dušah in v svetu, v katerem živimo?

OD KOD SILNA TRAGIKA, DA OGROMNA VEČINA LJUDI PO BOŽIČU NI BOLJŠA, KOT JE BILA PRED BOŽIČEM?

Od kod vendar?!



Pomudimo se za hip ob Mariji, Jožefu, pa-

stirjih in Modrih z Jutrovega, pa bomo našli odgovor na to mučno vprašanje.

Kaj je značilno za te izbrane duše, katere je doletela izredna čast, da jim je Bog zaupal svoje Dete?

Pojasnimo čisto na kratko: **Vsi ti so se odlikovali po brezmejni PRIPRAVLJENOSTI srca, pripravljenosti, ki pozablja o nase stremi po božji slavi in se trudi vršiti božjo voljo, pripravljenosti, ki želi služiti in se žrtvovati.**

Poglejmo Marijo, Mater božjega Deteta! »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!« (Lk 1, 38). S to izjavo se je Marija, ko ji je angel oznanil božje načrte, izročila Gospodu in vse življenje ohranila brez-pogojno pripravljenost srca.

In sv. Jožef?

Herod je božjemu Detetu stregel po življenju. »Ko so (Modri) odšli, glej se prikaže angel Gospodov Jožefu v spanju in pravi: »Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt, in bodi tam, dokler ti ne porečem; Herod bo namreč dete iskal, da bi ga pogubil.« In vstal je, vzal dete in njegovo mater še ponoči in se umaknil v Egipt« (Mt 2, 13—14).

Kakšna pripravljenost srca!

Ko so angeli, ki so pastirje obvestili o Gospodovem rojstvu, odšli, so ti rekli drug drugemu: »Pojdimo torej v Betlehem in pogledjmo to, kar se je zgodilo in nam je oznanil Gospod!« (Lk 2, 15).

Pripravljenost spet, ki ne pozna za lase pri- vlečenih izgovorov.

Čudovito pripravljenost srca so pokazali tudi Modri z Jutrovega, ki so prišli v Jeruzalem in rekli: »Kje je judovski kralj, ki je rojen? Videli smo namreč njegovo zvezdo na Vzhodu in smo se mu prišli poklonit« (Mt 2, 2).

To so bile torej osebe, katerim se je Jezus izročil v prvih trenutkih svojega zemeljskega

življenja. Sklonil se je k njim v svoji dobroti, ker so bili ljudje VELIKE LJUBEZNI, LJUDJE ISKRENE PRIPRAVLJENOSTI.



Sodobni človek pa vsega tega nima. Potopljen je v materijo. Drvi za kratkotrajnimi užitki. Njegov bog je trebuh. Da bi razmišljal o skrivnostih svete noči in po njih uravnal svoje življenje? Pojdite no!

»To ni več moderno.«

Temu človeku je božič le še lep običaj brez globlje vsebine, brez vpliva na življenje; božič brez Jezusa.

Tu ni idealov. Tu ni zavesti o nekem poslanstvu. Tu ni govora o pripravljenosti. Vsaka žrtev je pretežka. Tu vlada denar.

Tu diši po smrti...



A mi?

Kako je z našo pripravljenostjo? Z našim smislom za žrtve?

Se bomo mar tudi kot toliko drugih zadovoljili le z ZUNANJIM praznovanjem Božiča? Bomo tedaj še naprej med tistimi, ki žive brez betlehemskega Deteta, »tja v dan«, brez posebnega življenjskega cilja ter so podobni ladji brez krmarja, s katero se po mili volji poigravajo razburkani valovi?

To bi bilo preveč žalostno!

To se ne sme zgoditi!

BOŽIČ MORA POSTATI VAŽEN MEJNIK V NAŠEM ŽIVLJENJU.

Recimo: »Tako je bilo doslej, A ODSLEJ BO DRUGAČE!«



Kako drugače?

Najprej se moramo sprijazniti z mislijo, da je samo ZUNANJE praznovanje božiča prava OSKRUMBA božičnih skrivnosti. Mi moramo božič NOTRANJE doživeti. Z iskrenim srcem se moramo poglobiti v zgodbo svete noči. Bog je prišel med nas iz **ljubezni** do nas kot Rešenik. Ljubezen ga je gnala, da se je med nami pojavil siromašnejši kot katerikoli od nas, da bi nam tako bil še bliže. Še več! Prišel je med nas, da bo trpel za nas.

On je umrl, da bi mi živeli.

Njegova ljubezen res ne pozna meja.

Ali ni čisto naravno, da bomo na to veliko ljubezen odgovorili z ljubeznijo? To je tista pripravljenost, ki jo od nas pričakuje betlehemsko Dete. In s tem dejanjem bomo našemu življenju dali čisto novo smer in vsebino.



A morda se niti ne zavedamo, kako ta sklep globoko sega v naše življenje in življenje družbe, v kateri živimo. Kajti, **ČE LJUBIMO BOGA, MORAMO LJUBITI TUDI ČLOVEKA**. Mi ne moremo ljubiti Boga, a biti brezbrizni do človeka. Evangelist Janez govori o tem zelo jasno: »Ako kdo pravi: ‚Ljubim Boga‘, pa sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga je videl, kako more ljubiti Boga, ki ga ni videl?« (1 Jan 4, 20).

Glede te točke je med kristjani še vedno mnogo nedoslednosti, ki je božji stvari povzročila veliko škode. Koliko »pobožnih« duš je po svoji krivdi v sporu z vso okolico! Koliko »dobrih kristjanov« ni imelo smisla za besedo zapuščenih ljudskih množic!

Priznajmo! Tu smo marsikaj zanemarili, opustili in zamudili.

Zato tudi nam velja opomin apostola Janeza: »Otročiči moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici« (1 Jan 3, 18).



Tako pojmovanje in praznovanje Božiča ne visi več v zraku, kot smo v začetku izjavili, marveč more, bratje in sestre, res postati **PRAVI MEJNIK V NAŠEM ŽIVLJENJU**.

Visoka zavest dolžnosti ljubezni do Boga in človeka nam bo dala tistega duha pripravljenosti za delo in žrtve, ki smo ga občudovali pri Mariji, Jožefu, pastirjih in Modrih. In na ta način bomo postali zvesti učenci in koristni sodelavci betlehemskega Deteta, ki je prišlo med nas kot Rešenik za ta in za oni svet.

V-ko



*Sveta noč,
blažena noč . . .*

*Le Devica v hlevcu
var'je nam.*



Igrače

Otroški svet je svet zase. Resničnost in domišljija se v njem pretakata brez meja. Kar je nam mrtvo, je za otroka živo in kar je živo, je zanj marsikdaj brez pomena.

Malo pred prazniki se je šestletna Alenka igrala s svojimi punčkami, ki jih ji je v zadnjih letih prinesel Miklavž ali pa jih je dobila v dar za god. Niso bile več nove, tudi ne preveč umite; še roka je manjkala prvi, in drugi je noga visela mrtva, čelo brez glave je bila ena med njimi. Alenka jim je hotela biti dobra mamica in jih je vpraševala, ali se ne bi hotele umiti in očistiti ter biti popravljene in ozdravljene in končno ali ne bi hotele biti žive kot male deklice in fantki, kot je Alenka in njene sošolke: »Saj so vaše glave polne žaganja in namesto srca imate krpo, zato niste žive. Ali res ne bi hotele biti žive kot sem jaz?« je modrovala.

Pripovedovala jim je, če bodo žive, bodo vedele stvari, za katere sedaj ne vedo; rade se bodo imele med seboj, poznale bodo ljubezen, pa tudi žrtve, saj bodo druga z drugo morale potrpeti in si pomagati. Drugačna bo njihova pamet, a tudi telo bo rastlo in se krepilo, saj bo živo.

Ni jih prepričala. Igrače so ji odgovarjale: »Naši možgani so le žaganje in namesto srca je le krpa v prsih. Kako naj vemo, ali je še kakšno drugo življenje razen našega? Kaj naj pomeni za nas biti čist in umit? Smo rade, kar pač smo: le igrače.«

Ni jih prepričala. Alenka je prosila pravljeno vilo, naj ji napravi tako lepo punčko, da bi njene punčke, ko jo bodo videle, zaželele biti njej enake. Seveda mora biti živa, polna življenja, imeti razum in srce, poznati dobro in slabo, jok in smeh, radost in žalost, ljubezen in resnico.

Komaj korak je iz domišljije v resnični svet. Alenka je živo občutila, da so njene igrače bile le mrtve stvari.

Ali niso moderni ljudje pogosto kot igrače: zdelani in plašni, utrujeni in polni strahu. Marsikaj vemo, pa vendar je še toliko zakritega pred nami; navdušimo se za dobro, pa hitro popustimo z izgovorom, da ni zadosti moči. Bojimo se jutrišnjega dne bolj kot pretekle krivice, ki naj bi bila le zmota in še te nismo sami krivi.

Kot je Alenka vabila svoje igrače, naj bi oživele, tako je Bog vabil človeški rod, ne samo da bi postali žive stvari, temveč njegovi otroci. Bog bi mogel človeka prisiliti k veri, spoznanju in ljubezni, a mu je pustil prosto voljo. Poslal je angela k najlepši in najboljši ženi, ki je kdaj živela: »Daj mi svojo človeško naravo, da bom jaz, ki sem Bog, lahko postal človek!« In žena je odgovorila. »Zgodi se!« Božji namen je bil pokazati človeku podobo, kakršen naj bi bil od vsega početka. Zato je združil dve naravi: božjo in človeško v Kristusu.

Kot je Alenka hotela dati življenje svojim lutkam, tako je Bog hotel spremeniti našo naravo, dodati še drugo naravo, da bi bil nekaj več, da bi se dvignili nad naravo. Saj

vemo, da se prvine mrtve prirode po posebnem naravnem zakonu spreminjajo v rastline in te spet v živali, vsi pa končno služijo človeku. Zakaj potem ne bi človek postal nekaj božjega? Saj je še drugo višje življenje. Da smo izgubili božjo podobo v sebi, smo sami krivi. Bog pa ni miroval, hotel nam je vrniti prvotno podobo, očistiti in umiti, popraviti in oživetiti.

Na prvi božič se je začel proces za ljudi, ki so Bogu po volji. Večnost se je sklonila v čas; Modrost je prišla učiti o Resnici in Ljubezni, da bi dala novo Življenje, lepše in višje. Mati in Dete se ne ločita. Kraljevske krvi je šla v Betlehem, kraljevsko mesto, kjer pa zanjo in njeno Dete ni bilo prostora, kot ga še danes ni marsikje v svetu, saj moderni človek zadostuje sam sebi. Ni mu za novo življenje.

»Živi kruh je prišel z nebes« v Betlehem, v ta kraj, čigar ime pomeni »hišo kruha.« Pri vseh drugih verah se mora človek dvigati k bogu, v krščanstvu pa Bog prihaja k človeku, trudnemu in plašnemu.

Oni, ki je vse ustvaril, je preko svoje Stvari prišel na svet. Neskončna Modrost je »ujeta« v plenice in položena na slamo v jasli. Gospodar je postal služabnik, da bi napravil služabnika za gospodarja. Večna Beseda je postala nema, da bi učila milijone.

V tem je božična skrivnost. Bog je postal človek, da bi človek mogel postati sličen Bogu.

Zato je Kristus razdelil čas in zgodovino v dve polovici. Mnogi so hoteli že spreminjati in šteti od časa svoje revolucije ali svojega začetka, pa niso mogli tega spremeniti. Najbolj brezbožni časopis oznanja z datumom rojstvo Kristusovo.

Kristus je premostil prostor. Stari Grki so dvignili svoje bogove na Olimp, obdali jih z vsemi človeškimi slabostmi, a vendar so bili nedosegljivi. Krščanski Bog se je rodil na steptani zemlji podzemske votline. Matere kažejo otrokom proti nebu, češ Bogec je tam gori. Marija je gledala Boga v svojem naročju. Pokazala ga je pastirjem, ki so pustili svoje črede, da so se mu poklonili.

Ob vsakem božiču se obnavlja vprašanje: »Kako brez pomena so prazniki, ako se ni Kristus rodil tudi v našem srcu.« Lahko se v Betlehemu rodi tisočkrat; kaj to koristi, če pa mi sami nimamo pripravljenega prostora zanj. Mnogi so kot Alenkinе igrače, zadovoljni — tam, kamor jih je življenje pripeljalo, praznih src in brez misli. So pa tudi mnogi, ki vedo, da mora biti življenje nekaj višjega, popolnejše spoznanje in bolj globoka ljubezen.

Zato je na vsak božič najvažnejše vprašanje za nas: »Ali je v nas srce polno ljubezni? Ali je božja luč v mojem razumu? In težnja, da bi bili kot kristjani popolni.«

Šele z odgovorom na to, bo imel pogled v jaslice pomen tudi za nas.

-nk

Krvava Sibirija

Po ponošeni vojaški uniformi so sestre spoznale nemškega ujetnika. Brez strahu so mu odgovorile na vprašanje, odkod prihajajo, da so ukrajinske katoliške sestre.

»Zakaj so vaš obsodili na prisilno delo?« jih je naprej vprašal tujec. — »Ker hočemo ostati zveste katoliški veri in se držati danih zaobljub.« — »Živi še več katoličanov v Ukrajini?« — »Da, šest milijonov. Pravoslavnih pa je 40 milijonov,« so sestre v ljudno odgovarjale vprašanjem nemškega ujetnika.

Medtem so živinski vagoni, v katere so natrpali kaznjence za Sibirijo, drveli preko ravnin in pustinj v smeri Urala. Šele po treh tednih so prispeli v zanje namenjena taborišča srednje Sibirije.

Poveljnik taborišča Naplujev je bil bojeviti brezbožnik in surov človek. Ob vsaki priložnosti se je s svojimi vojaki rad znesel nad sestrami. Imenoval jih je vedno le stekle pse Vatikana. Nekega dne je nenadoma stopil v sestrsko sobo, potegnil križ in Marijino podobo s stene, oboje vrغل na tla in pohodil s težkimi škornji. »Proč s praznoverjem!« je zarjul nad sestrami in zopet odšel.

Skozi vse poletje in jesen je poveljnik Naplujev znašal svojo jezo in zdivjanost nad ubogimi sestrami, ki jih je bilo deset. Na zasmehevanja in mučenja so sestre odgovarjale s potrpežljivostjo in z nekim notranjim mirom in veseljem. Tolažila jih je zavest, da

smejo trpeti za Kristusa in njegovo Cerkev. Prav zaradi tega pa so sojetniki taborišča sestre vedno bolj spoštovali. Celo pravoslavni in mohamedanci so jih imenovali angele iz nebes.

Sestre so naskrivaj poučevale v veri žene in dekleta in nekaj sto njihovih otrok krstile. Z najrazličnejšimi »triki« so znale to delo prikrivati pred stražarji. Enkrat na mesec je prišel ponoči v taborišče neki ukrajinski duhovnik, ki je bil ravno tako na prisilnem delu, da je opravil sv. mašo. Drugo jutro so potem sestre naskrivaj raznesle sveto obhajilo vernikom po taborišču.

*

Prišla pa je huda sibirski zima, ki navadno traja sedem mesecev, od oktobra do aprila. Toplota pade 50 do 60 stopinj pod ničlo. Celo dih sproti zmrzuje. Ponoči pa tulijo okrog taborišč volkovi

Bilo je na praznik Treh kraljev. Poveljnik taborišča Naplujev je poklical sestre v svojo pisarno in začel govoriti: »Naša država je z vsemi normalnimi sredstvi poskusila, da bi vas preoblikovala v dobre državljanke Sovjetske zveze. Ve pa ostajate fanatične agentke Vatikana in ukrajinskega nacionalizma. Dobil sem navodila, da z vami ravnam strožje, dokler ne boste spremenile svojega mnenja. Kot prvo, vas bomo za teden dni zaprli v ledene celice. Samo kos kruha in skodelico kave boste dobile na dan. Če tudi to ne bo pomagalo, boste pri tem mrazu ob navzočnosti vseh taboriščnikov stale boste in v samih srajcah zunaj. Potem pa bomo že videli, kdo ima prav: vaš Bog ali pa sibirski mraz in moč proletariata. Tukaj je izjava. Podpišite jo, pa vam bo vse to prizaneseno!«

Pri zadnjem stavku je Naplujev pomolil tajniku kos papirja. Tajnik je začel brati: »Podpisane sestre iz kongregacije... priznavamo svojo ideološko zmotu in se prostovoljno in z veseljem odpovemo redovniškimi obljubam in obljubimo, da odslej ne bomo več širile verske propagande med sojetniki.«

Ko je tajnik prebral besedilo izjave, je poveljnik vprašal sestre: »Boste podpisale to izjavo?«

»Nikoli, poveljnik! Naša vest nam ne dovoli kaj takega podpisati!«

»Harašó! Bomo videli! Stražnik, zapelji te

papeške idiotinje v samice!« je zaukazal Naplujev.

Šest dni so bile sestre zaprte v nezakurjenih celicah sredi strašne sibirski zime.

Naslednjo nedeljo je šel ob osmih zjutraj Naplujev od celice do celice in vprašal sestre, če so pripravljene podpisati.

»Ne, nikoli!«

»Harašó!« Poveljnik je pihal od jeze. Ukazal je stražnikom, da naj ob desetih zberejo vse kaznjence v prostoru sredi med barakami. Rečeno, storjeno. Ob desetih je bilo blizu 2.000 sojetnikov zbranih v četverokotu na zbirališču. Iz okoliških stražnih stolpov so vojaki naperili vanje strojnice.

Naplujev se je postavil s svojim štabom pred upravno poslopje. Vsi so bili oblečeni v tople zimske plašče in pokriti s krznenimi čepicami. Na vrvcu je držal vsak policijskega psa.

»Pripeljite sem kaznjenke!« je zaukazal Naplujev.

V nekaj trenutkih je množica jetnikov zagledala deset ženskih postav, ki so se bližale boste in v samih srajcah.

»Hudiči prekleti! Zakaj tako ravnate s temi ženskami!« je zavrelo med jetniki.

»Mir, drugače bomo streljali!« je zavpil poveljnik. Vojaki pa so prijeli za orožje. Mnočica je utihnila in stiskala zobe.

Poveljnik taborišča se je obrnil k sestram:



VSELE BOŽIČNE PRAZNIKE!

Maksim Gaspari: Tepežkanje

»To je moje zadnje svarilo. Če ne podpišete, boste v četrtr ure zledenele!«

Sojetnikom je jemalo sapo ob čakanju, kako bodo sestre, odgovorile.

»Ne bomo podpisale! Naša vest nam tega ne dovolil!« — »Harašó! Bomo videli! Imamo čas!«

Naplujev in štabovci so si prižgali cigarete. Sestre pa so medtem vse premražene pokleknille v sneg in začele moliti rožni venec.

Minilo je četrtr ure; minilo je pol ure. Sestre ves čas niso prenehale na glas moliti.

Poveljnik je izgubil živce: »Če v petih minutah ne podpišete, vas bodo raztrgali psi!« je zarjul.

Sestre se za grožnjo niso zmenile. Začele so moliti apostolsko vero. Naplujev se ni mogel več zdržati. Namignil je tovarišem, naj spustijo pse.

Z groznim laježem so se psi zapodili proti sestram. Še en naskok in začelo se bo krvavo mrcvarjenje ubogih žrtev.

V zadnjem hipu pa so psi nato utihnili. Tekali so okrog sester in nato mirno polegli v sneg, komaj dva metra pred kleččimi sestrami.

»Bog bodi zahvaljen! To je čudež!« je vrel iz grl jetnikov. »Naj živijo sestre! Smrt vragom!« je grmela množica.

Naplujevu je v prvem hipu stopila kri v glavo. Nato pa je postal smrtno bled. Zaukazal je jetnikom in sestram, da naj gredo nazaj v barake... (»Kath. Digest«)

Nov čudež v Lurdu

Zdravniški urad v Lurdu, ki je posebna zdravniška ustanova za preiskovanje čudežnih ozdravljenj v Lurdu, je v zadnjem času pregledal 7 nenadnih ozdravljenj, ki imajo na sebi pečat čudeža. Eden teh je ozdravljenje Else Aloj s Sicilije, ki ima sedaj 32 let. Ta je zbolela na kostni jetiki in se zaman zdravila na raznih klinikah, nazadnje v Mes-sini. Leta 1961 je prišla v Lurd in se pri votlini nenadoma začutila bolje. Dne 28. aprila 1961 je zdravnik prof. Michel-Marie Salmon podpisal izjavo, da je zdrava. Zdravniški urad je pa počakal še dve leti in sedaj potrjuje, da je bolnica še vedno pri najboljšem zdravju in da se njeno ozdravljenje ne more pripisovati naravnim silam. ad.

Oj, zbogom, vaško življenje . . .

Večina naših izseljencev prihaja iz kmečkih krajev. Koliko lepih spominov nosijo s seboj na domači kraj, največkrat skromno vasico s cerkvijo, morda vaško lipo, domačo gostilno, in še sto in sto drugimi podrobnostmi! Sedaj pa prebivajo večinoma v mestih, v velikih citéjih in se privajajo novemu načinu življenja, ki se jim v marsičem ne zdi tako lep, kot je bil nekoč domač.

Toda tudi doma se spreminja. Rastejo hiše, rastejo „bloki“, nov način življenja raste in zemlja že davno ni več edina, ki daje za-služek in kruh.

Sploh se človeško življenje močno spreminja. Nastajajo nove oblike življenja, ki čakajo, da jih človek s svojim duhom in svojo vero olepša in obogati.

Konec junija je bila v Arnheimu na Nizozemskem jubilejna konferenca mednarodne zveze za stanovanjska vprašanja in urejevanje mest. Ko so razni poročevalci povedali vsak svoje misli, je nizozemski zastopnik povzel zaključke konference in jih podprl z nekaterimi številčnimi podatki, ki so jih zbrali izvedenci Združenih narodov. Omenimo nekaj takih podatkov!

Letos (1963) je na svetu čez 900 mest, ki imajo več kot 100.000 prebivavcev. To pomeni 12,5 % svetovnega prebivavstva. Že vsak peti človek na svetu živi v mestnem naselju, ki ima 20.000 ljudi. Torej mestni način življenja vedno bolj prevladuje. Če jemljemo v poštev ves svet, živi že 20 % ljudi v mestih z nad 20.000 prebivavci. V Aziji je ta odstotek manjši. Tam živi v takih mestih šele 10 odstotkov ljudi. Nasprotno pa lahko rečemo, da jih živi v takih mestih v Evropi in Ameriki že 33 %, v Oceaniji (Avstraliji in tamkajšnjih otokih) pa celo 50 %.

Moderna civilizacija postaja vse bolj mestna civilizacija. Po vsem svetu teži ekonomski razvoj k višji življenjski ravni. To se kaže tudi v tem, da dela vedno manj ljudi na kmetih in vedno več ljudi v industriji. V zadnjem času pa še drugod, ker tudi po industrijah ob strojih je treba vedno manj ljudi. V tem pogledu je najbolj zanimiva dežela Nizozemska. V začetku tega stoletja je imela 30 % kmetijskega prebivalstva, ob koncu te-

*Na božični večer
romajmo ob misli
na božje Dete nazaj
v naše otroške dni . . .*



ga stoletja pa menijo, da bo imela le še 3 % ljudi, ki bodo delali na kmetih.

Računajo, da bo leta 2000 še enkrat toliko ljudi na svetu, kot jih je danes. Torej jih bo 6 milijard. Če bo 60 % mestnega prebivalstva, 40 % pa kmetijskega, bo potemtakem živelo v mestih toliko ljudi, kot jih je danes na vsej zemlji.

Zanimivo je, da najbolj narašča mestno prebivalstvo v gospodarsko nerazvitih deželah. Vse sili v mesta. Zdi se, kot da bi pomenilo priti v mesto, priti do sreče. Na omenjeni konferenci so se zastopniki spraševali, zakaj so velika mesta tako privlačna za

človeka. Slišali so se različni odgovori. Nekdo je rekel, da zato, ker so v velikih mestih boljši pogoji za zaposlitev. Drugi je dejal, da je to nujna posledica gospodarskega in tehničnega razvoja. Postopoma se zmanjšuje število ljudi, zaposlenih v industriji in narašča število ljudi, zaposlenih v sektorju uslug (raznih služb).

Včasih je bilo mesto skupina hiš, tesno druga ob drugi zgrajenih. Danes pa je to ves kompleks človeških medsebojnih odnosov na nekem ozemlju, ki ga določa deloma človekova zaposlitev, deloma človekovo razvedrilo, deloma človekova medsebojna po-

moč. Temu pravijo „regionalno mesto“. Menda so vsi arhitekti, ki so delali načrte za mesta, doslej premalo upoštevali čas. Niso upoštevali, kako se s časom vse spreminja in kako s časom raste število ljudi. Grški teoretik Doksiadis je izračunal, da bo konec prihodnjega stoletja, torej leta 2099 oziroma leta 2100 na svetu petnajstkrat toliko ljudi kot danes. Točno povedano se to pravi: 49 milijard ljudi, ki se bodo stiskali na isti zemeljski obli, kot živimo na njej danes mi.

Ves svet bo torej eno samo univerzalno mesto.

Seyeda tako daleč mi še nismo in bo preteklo še veliko vode do takrat. Res pa je, da se vse razvija vedno bolj v mestno življenje, kar ni samo po sebi za človeštvo ravno nesreča, čeprav lepega idiličnega vaškega življenja ne bo več. Sicer pa tudi vaško življenje ni bilo vedno samo lepo in idilično. Bilo je mnogokrat trdo. Končno vsako življenje prinaša človeku lahko srečo ali nesrečo. Odvisno je od tega, kako človek nanj gleda.

-0

Potomec Janeza Znojilskega - švedski grof

Bil je edini otrok v družini Nilsa, rojen l. 1841. Z materjo, ki je bila dvorna dama kraljice Deziderije, je veliko časa preživel na dvoru. Ko je imel 14 let, mu je mati umrla, in pozneje kot visokošolcu mu je umrl še oče. Vse to ga je še bolj navezalo na preteklost njegove rodovine.

Še mlad je začel pesnikovati. 1861 se je pojavil v javnosti z zbirko pesmi „Mali stih“ in potem z zbirko „Orhideje“, ki mu je prinesla slavo. Ko so se dvignili Poljaki proti Rusom leta 1863, so mu privrele iz srca revolucionarne pesmi, v katerih opeva junaško borbo poljskega naroda. S propadom poljske vstaje je bilo konec tudi tega pesnikovanja. Ko je dosegel študijsko diplomu, je odšel v inozemstvo. Iz tega časa so njegove „Italijanske slike“. Tujina mu je razširila obzorje, osvobodil se je konservativnega gledanja in navezanosti na protestantstvo. V „Neronovi rumeni hiši“ opeva ljubezen na jugu, južnjaško sonce in ljudi. V „Rimskih božičnih mislih“ se z vso nežnostjo spominja svojega rodu in svoje domovine. V tem domotožju ni prav nič švedskega. Domotožje, ki ga izliva, je tako, kot ga zmorejo samo Slovenci. Tako je v pesniku Znojilskem prišla na dan spet slovenska kri njegovega pradedca Janeza Znojilška.

Po povratku v Švedsko leta 1866. je začel s kulturnim delovanjem doma. Izbrali so ga za člana Akademije in kmalu je postal državni svetovalec. Ustvaril je za tiste čase zavidljivo knjižnico in bogato zbirko starih novcev. Izdal je tudi nekaj novih zbirk pesmi. V času francosko-nemške vojne se je zavzemal za zmago Francije.

Leta 1867 se je poročil z grofico Hedviko Šarloto Amalijo Piper. Ta ga pa ni razumela in se ni mogla uživeti v njegovo mehkočutno notranjost in široko razgledanost. Pustil je službo in odšel v tujino. Pozneje se je razporočil in si vzel drugo ženo, kar je pa izzvalo v švedski javnosti velik škandal in veliko nasprotovanje. Vse to je imelo odmev v njegovem umetniškem ustvarjanju.

Pesnik Snoilski je lirični pesnik, pesnik rodoljub, ki se zaveda, da se razmere spreminjajo. Bil je prepričan, da bodo imele njegove pesmi vpliv na ljudi. Pel je o švedski preteklosti, o švedskih kraljih in poudarjal potrebo razumevanje ljudi in raznih ljudskih slojev. Kralj Oskar II. je bil njegov osebni prijatelj in ta je po dolgih naporih tudi dosegel, da se je smel vrniti domov. To se je zgodilo leta 1890. Postal je šef kraljeve knjižnice, kar pa ni bilo po volji višjim krogom v Švedski, in so mu mnogo nasprotovali, posebno liberalci. Ta težka doba je nanj vplivala in iz te dobe je tudi njegov stik z ljubljansko občino. Za 60-letnico mu je čestital namreč tudi ljubljanski mestni odbor z županom Ivanom Hribarjem na čelu. V znak hvaležnosti je grof Gustav poslal mestu Ljubljani poslednjo izdajo svojih pesmi s toplim posvetilom „Svojim rojakom...“

Omenimo, da je pisal o Znojilških leta 1898 v „Ljubljanskem zvonu“ pesnik Anton Aškerc, torej še za časa življenja pesnika Gustava Snoilskega, iz česar sklepamo, da je na ta ali oni način prišel v zvezo z njim. Gustav je zatisnil svoje oči leta 1903 kot častni doktor uppsalske univerze.



Prepiri ali razprave na koncilu?

Nekateri senzacij željni časopisi napihnejo vsak nekoliko bolj ognjevit razgovor med škofi na koncilu in brž poročajo z velikimi naslovi o prepirih, sporih in podobno. Resnica je le ta, da škofje na koncilu vsak dan živahno razpravljajo po nekem načrtu razna cerkvena vprašanja. Pri tem se pojavijo včasih različna stališča, ki jih končajo navadno z glasovanjem, da se pokaže, kaj meni večina škofov.

Zadnje tedne so rapravljali o škofovski službi in časti, njihovem delu, odnosu do papeža in papeških uradov. Sprejeli so sklep, da bodo ponekod uvedli poleg duhovnikov tudi duhovne pomočnike, kót jih je poznala

Cerkev v prvi krščanski dobi (diákone). Razgovori so se tudi že dotaknili redovnikov in vloge neduhovnikov v Cerkvi.

Na koncilu sodelujejo tudi jugoslovanski škofje in se nekateri tudi pridno oglašajo k besedi. Važno vlogo imajo na vesoljnem cerkvenem zboru štirje »moderatorji«, ki menja je se (vsak dan eden) predsedujejo v imenu papeža zborovanjem ter skrbijo, da škofje predolgo ne govorijo.

Splošno mnenje je, da je prav, če se škofje dobro porazgovorijo in premislijo razna vprašanja. Nič zato, če se koncil še ne bo zaradi tega tako kmalu končal, saj gre za zelo važne reči.

Mučila ga je sladkorna bolezen

Naše trpine — bolnike — bo zanimal potek bolezni rajnega nadškofa Vovka. Na sestanku rimskih Slovencev je o tem pripovedoval pomožni ljubljanski škof dr. Pogačnik tole:

Znano je, da je Prešernov rod slabega zdravja. Le malokateri je doživel visoko starost. Pesnik dr. France Prešern sam je umrl, ko je imel komaj 49 let. Tudi številni drugi pesnikovi potomci so zgodaj umrli. Pok. nadškof Vovk dolgo ni čutil bolezni. Ko sta nekoč skupno zajtrkovala on in župnik Pahor, je g. nadškof začutil silno žejo. Spil je tri skodelice kave. Takrat ga je opozorila neka bivša bolniška strežnica, da to ni žeja, ampak skladdkorna bolezen. Ko je šel k zdravniku, je ta res ugotovil, da ima hudo sladkorno bolezen. Kmalu nato — pred desetimi leti — ga je zadela kap na očeh. Iz očesnega živca se mu je vlila kri in je bil v nevarnosti, da bo oslepel. Poslej je nosil črna očala. Vendar se je bolezen počasi boljšala. Aktiven in delaven, kot je bil, pa se ni držal diete. Na poti v Rim na koncil že ni mogel več moliti brevirja. V teku zasedanja koncila je šel v Rim na zdravniški pregled. Z veliko težavo je hodil na koncilske seje; komaj je čakal, da bo lahko šel domov. Doma je šel v bolnico. Tu so mu v resnici skrbno stregli in ga zdravili, zlasti dr. Pahor in dr. Miklavčičeva, ki je ves čas spremljala nadškofovo bolezen. Nadškof je težko vzdržal v

bolnici. Bolezen se je zboljšala, zopet je boljše videl in laže hodil. Po vrnitvi iz bolnice mu je zvesto stregla v škofiji šolska sestra Magda. Sladkorna bolezen pusti posledice na ledvicah in srcu, počasi povzroči razkroj vsega organizma. Za zdravljenje je potrebno uživanje številnih tablet, ki jih pa pok. nadškof ni mogel prenašati; vedno mu je šlo na povračanje. Kljub navideznemu zboljšanju je čutil že meseca maja letos, da se mu bliža smrt. V zadnjem času je bil razburljiv, zajel ga je večkrat nenaden strah, tako da je klical tajnika, naj bo pri njem. Dne 7. julija 1963 sta odpotovala pomožni škof dr. Jože Pogačnik in škofijski tajnik Franc Vrhunc na birmovanje v Srednjo vas pri Bohinju. Še pred odhodom sta se zanimala pri dr. Miklavčičevi, če preti nadškofu kaka neposredna nevarnost. Odgovorila jima je, da lahko bolezen še dolgo traja, lahko pa ga zadene kap, kar je najlepši konec te težke bolezni. Ko sta se pozno zvečer istega dne vrnila, sta nadškofa našla mrtvega. Zadela ga je kap. Pok. nadškof je umrl dobro pripravljen. Že davno poprej je sam določil vse za svoj pogreb.

Določil je, naj ga pokopljejo k nadškofu dr. Jegliču, koliko časa naj ostane v stolnici na mrtvaškem odru, kdo naj spremlja njegovo krsto in drugo. Nato je vdano čakal, da se izpolni božja volja.

za naše može

On zna

Žena more s svojimi žrtvami v moževem srcu vžgati ljubezen. A nasprotno je tudi res: mož zna ogreti ženo, ki se ni poročila iz ljubezni. Mož to celo laže doseže, njemu ni treba, da bi se v ta namen žrtvoval zanj. Dovolj je, da zna ceniti njene žrtve zanj. Več žensko srce ne zahteva. Že za golo razumevanje in priznanje lastnih žrtev mu je tako hvaležna, da mu odgovarja z ljubeznijo, ki je vsa vdana in globoko iskrena.

Pridno mlado dekle, vse zaskrbljeno, s pismom v roki. »Berite to pismo,« mi reče.

Berem. Resen fant z lepo službo jo prosi za roko.

»Ali ga poznate?«

»Poznam ga in prav nič ga nimam rada. Pa to še ni najhujše: celo nekoliko zoprni mi je. Saj takega ne morem vzeti!«

»Pa ga pustite, ne boste na slabšem kot do zdaj. Saj vam ni sile in nikamor se vam še ne mudi.«

»Že, kaj pa, če mi bo kdaj žal, da sem ga zavrnila, ker, kakor veste, bi bila to lepa partija.«

»Dobro preudarite in se po preudarku odločite; to je povsem vaša stvar,« ji rečem.

Nekoliko pomolči, se zamisli in me vpraša:

»Povejte mi, ali je mogoče, da bi ženska kdaj vzljubila moža, ki ga nima rada ali ji je celo nekoliko zoprni?«

»O, pa še kako je mogoče! Celo pogosto se kaj takega zgodi; poznam že več takih primerov. Saj ljubezen ne sloni samo na lepi, simpatični zunanosti, marveč še bolj na harmoniji in soglasju duševnih lastnosti in potez značaja, zaradi katerih začneš drugače ceniti in občudovati in preko tega polagoma celo ljubiti, zlasti ako ti s svojim načinom življenja daje povod, da si mu hvaležna, da z njim sočustvuješ. Ko se v sočustvovanju srečata, se pa že spočno ljubezenska čustva.«

Dekle je odšlo in se odločilo za zakon. Življenje je pokazalo, da je bilo to prav: zakon je bil zelo srečen. Od začetka je bila nekako zaskrbljena, boječ se, kako bo. A ni trajalo dolgo, ko ga je prav tako rada imela kakor on njo že poprej.

Kako je to dosegel? Pohvalila se mi je po osemnajstih letih sama in mi odgovorila s pomenljivimi besedami: »On zna!«

Potem mi je z veseljem opisovala res lepo, složno življenje, polno tihega medsebojnega zadoščenja in sreče.

»Veste, tako zna biti ljubezniv; če le more, mi kako veselje naredi. Vedno mi kaj prinese, da me veselo preseneti; nikoli ne

Din, din, don . . .

Din, din, don,
poje zvon.
Kaj zvoni
sred' noči?
Kaj tam svetla
luč gori?

Din, din, don,
kliče zvon!
Iz višin
božji Sin
prišel v svet je
bolečin.

Din, din, don,
klenka zvon.
Da odpre
raj za vse.
Zbriše greh nam
in solzé.

Din, din, don,
vabi zvon.
Bog je sam
prišel k nam.
K njemu pojdi,
k jaslicam.

A., Francija

odide, da ne bi dal izraza svojim čustvom. Pri delu mi pomaga, če le more; vsaj dobro voljo pokaže, da bi se sama ne „dolgočasila“. Če drugega ne more, me poboža in pokaže, da me ima rad. Vsako stvar, ki mu jo naredim, z veseljem pohvali. Nikoli ne godrnja nad kosilom, vse mu je tako všeč, „ker je ženka skuhala“. Vsaka obleka, ki jo nosim, mu je privlačna in me pohvali, češ: „Kako se ti poda!“ Kar koli ukrenem, vedno je poln hvale in priznanja, čeprav vem, da ni vedno vse priznanja in hvale vredno. Za vsako stvar ima prijazno besedo: „Ženka, ti znaš!“ Jaz pa vam povem: „On zna!“ Tako me je pridobil zase, kakor bi me bolj nobeden ne bil mogel. Prej se mi niti lep ni zdel, saj veste, kaj sem vam rekla; zdaj so mi vse poteze njegovega obraza, pa vse njegove kretnje in vedenje, zares ljube in privlačne. Od začetka sem se morala kar nekoliko „potruditi“ za ljubezen; zdaj je pa že vse drugače: rada ga imam, kakor bi nikogar tako ne imela; on mi je vse in bolj osrečiti bi me ne bil mogel nihče, kakor me je ta; ker tako, kakor zna ta, ne zna nihče. Rečem vam: pri moškem ni glavno lepota; glavno je, da zna ceniti ženino srce in njeno prizadevanje.«

Rekli boste, zlasti možje: Vse pa niso take, niso tako dobre in skromne. Res je, vse niso take. Mnoge so kar preveč zahtevne, izbirčne, muhaste in skrajno neplemenite. Res, mnoge so prav nelepe v svojem značaju in nevzgojene, toda na te sedaj in v tem primeru ne mislimo.

Na splošno pa bo veljalo, in to hočemo poudariti, da povprečna, dobra žena, ki ni razvajena, razume svojega moža, se zna zanj žrtvovati in vse zanj stori; more vsak dan stokrat — če je treba — njemu na ljubo umolkniti in storiti stvari, ki ji niso prav nič lahke, zase pa v povračilo za vse to ne zahteva, da bi se moral mož prav tako zanj žrtvovati in nji na ljubo opuščati svoje mnenje in voljo, pač pa pričakuje eno samo stvar in z njo se povsem zadovolji, v nji najde popolno uteho, zadoščenje in srečo, namreč: zavest, da zna mož njene žrtve ceniti, kar ji pokaže s tem, da je do nje obziren, da ni trd in robat, da ji da vsaj rahlo, a vendarle prepričevalno priznanje, ko ji da čutiti, da je zaradi nje in samo ob nji srečen.

Dr. Anton Trstenjak

kotiček za žene

Gospa Majda svetuje

Drage gospodinje!

Spet se bližajo prazniki in za kuharice je napočil čas, ko se deloma z veseljem, deloma s skrbjo, če bo delo uspelo, lotijo peke. Kmalu bo iz kuhinje sladko dišalo in naš drobiž bo vihal noske in stegoval jezičke, če bo kje kaj v skledi dobrega ostalo. Moški svet običajno kar bolj zviška na take ženske posle gleda, češ »nepotrebno delo, meso daj na mizo!« in podobno. Nazadnje pa le vsak rad po vabljenih slaščicah poseže. In tako smo končno vsi zadovoljni: otroci, ki so se nasladkali, možje, ki so tako velikodušno prestali razburljivo dobo predprazniških priprav in me gospodinje tudi, ki smo spet lahko nekaj dobrega na mizo postavile. Zato sem sklenila, da vam v tej številki predstavim z recepti za dobro pecivo.

Mandljeve rezine: (250 g sladkorja, 250 g jajc, ki jih tehtamo cela, t. j. z lupino), 175 g moke, 75 g krompirjeve moke, 2 žlički pecilnega praška, 125 g oranžata, 125 g citronata, 200 g rozin, 250 g neolupljenih mandeljev, 1 vanilijev prašek, nožev vrh cimeta. Sladkor in jajca penasto umešamo; moko zmešamo s pecilnim praškom in krompirjevo moko in trikrat presejemo, nakar jo dodamo sladkorju in jajcem. Rahlo premešamo in dodamo sesekljani oranžat, citronat in dišave, prav na koncu še rozine in grobo zrezane mandlje. Iz pergamentnega papirja si napravimo majhne modelčke (približno 5 × 10 cm velike) in jih dobro namastimo. V take papirnate ladjice napolnimo pripravljeno testo in ladjice zložimo v gladek pekač. Pri srednji vročini zlatorumeno zapečemo. Še toplo pecivo zrežemo v rezine in ohlajene shranimo v škatli, najbolje pločevinasti, ki se dobro zapira. Tako pecivo lahko več tednov stoji.

Božična srčeca: (Testo: 2 beljaka, 100 g sladkorja, 75 g sesekljanih in svetlo praženih ovsenih kosmičev — Haferflocken —, 100 g ribane čokolade, malo soli, 1/2 paketa pecilnega praška in približno 100 g moke. Glazura: 80 g sladkorne moke, 1 jedilno žlico kaka, par kapljic mandljevega olja.

malo vroče vode.) Beljake stolčemo v trd sneg in dodamo 100 g sladkorja. Rahlo primlašamo ovsene kosmiče in čokolado, nato pa še sol, pecilni prašek in toliko moke, da nastane rahlo testo, ki pa se da gnesti. Zato sem tudi napisala samo približno količino moke. Testo srednje debelo razvaljamo in s pomočjo modelčka izrežemo srčeca, ki jih pri srednji vročini spečemo. Pečeno pecivo oblijemo z glazuro in ko se ta posuši, lahko srčeca še okrasimo. Spretna roka pecivo lahko porišo s sladkorjem. V ta namen sladkorno moko dobro zmešamo s toliko vroče vode, da se zlahka potegne debela nitka. Tudi te vrste pecivo dolgo časa stoji.

Pa še preprost recept za **navadne kekse**. To pecivo je zelo okusno in poceni in ga tudi neizkušena gospodinja brez težave speče. Rabimo 30 dkg moke, 1 pecilni prašek, 10 dkg masla ali margarine, 10 dkg sladkorja, 6 žlic mleka in 1 jajce. Moko s pecilnim praškom presejemo na desko, zdrobimo vanjo maslo ali margarino, pridenemo sladkor in potrebno količino mleka in zgnemo testo. Tenko ga razvaljamo in izrežemo s poljubnimi vzorci kekse. Zložimo jih

v namaščen, plitev pekač in pomazemo z raztepenim jajcem. Ker keksi pri peki narastejo, jih ne smemo zložiti v pekač pregosto. Pečemo par minut v srednje vroči pečici, da se pecivo zlato pobarva. Iz ostalega testa spet zgnemo hlebček in napravimo kekse; to ponavljamo tako dolgo, da porabimo vse testo. Pecivo shranimo v škatli in lahko več tednov stoji.

K vsem tem dobrotam pa še kozarček **božičnega likerja!** Pripravimo ga iz 250 g dobrega medu in $\frac{1}{4}$ l 40% konjaka. Med ogrejemo, da zlahka teče; tudi konjak moramo segreti na isto temperaturo kot med in sicer v večji steklenici, ki jo postavimo v vročo vodo. Potem počasi med zlijemo v steklenico s konjakom, dobro zamašimo in toliko časa tresemo, da se med in alkohol popolnoma premešata. Liker naj vsaj dva tedna pred uporabo stoji v mrzlem, suhem prostoru.

Še to: svetujem vam, da s peko začnete dovolj zgodaj, sicer boste za praznike tako izmučene, da se ne boste mogle prav veseliti v krogu vaše družine.

Lepo vas pozdravlja

Majda.

Kod je hodil, kje je bil . . .

Že lansko leto ja Naša luč poročala o potovanju našega fanta Franceta R., ki živi v Nemčiji. Njegov letošnji dopust pa presega vse prejšnje in verjetno ni noben Slovenec v Zapadni Evropi napravil tako dolgega potovanja kot on.

Kam je Franc najprej krenil? Kot prvi cilj si je zastavil Finsko, zato je šla njegova pot najprej proti severu. Na Danskem ni videl kaj posebnega, ker je dežela precej podobna severni Nemčiji. Pač pa je Franceta veselo presenetila Švedska s svojimi lepimi jezери in krasnim glavnim mestom Stockholmom. Švedska dežela je le redko naseljena, zato je naš popotnik le tu in tam opazil kako hišo, še bolj poredkoma pa kako cerkev. Na Norveškem je bil posebno navdušen nad visokimi hribi, deloma pokritimi s snegom, in globokimi fjordi, ki se daleč zaje-dajo v kopno. Včasih je ceste kar zmanjkalo in je Franc moral z motorjem vred v čoln in se prepeljati na drugo stran reke ali jezera,

da je mogel zopet po cesti nadaljevati pot. Severna Skandinavija s Spitzbergen je bila za našega motorista posebno doživetje. Ker tam ni bilo nič noči, mu ni bilo treba nič spati in je tako BMW hitro prodiral proti cilju, Finski. Dežela gozdov in jelenov, Finska, je Franceta prijazno sprejela. Kamor koli se je obrnil, so mu šli ljudje na roko. Še najtežje je bilo tam s cestami. Ker so naselja daleč narazen, si France ni mogel predstavljati, kaj bi počel, če bi mu motor odpovedal. Ker se pa to ni zgodilo, se ne splača več naprej o tem govoriti. Franc R. je srečno dosegel svoj severni cilj in se prav tako srečno vrnil domov.

Druga Francetova tura je šla preko Holandije na Angleško. Kar na ladji je dobil dovoljenje, da sme ostati v Angliji mesec dni. Ker pa je tam vse drago in Anglež ni ravno najbolj prijazen, ni nameraval tam tako dolgo ostati. London si je seveda počteno ogledal in samo po mestu prevozil 120 km. Iz Anglije

Slovenski fant v Nemčiji France R. pripoveduje, kako se je vozil po skandinavskih deželah. Za tako potovanje je zemljevid nujno potreben! Bog ve, če bo sta tudi zaročenca Janez Z. in Veronika S., ki z velikim zanimanjem sledita Francetovemu pripovedovanju, napravila tako dolgo poročno potovanje?



se je France nato vrnil v Holandijo in nadaljeval svojo pot skozi Belgijo in Zapadno Francijo proti Španiji. S to turo je nameraval doseči Fatimo na Portugalskem. Pa je imel že hudobec prste vmes! Na španski meji so mu rekli, da nima v redu papirjev. Ker pa je bilo tam vse polno policije, ni hotel dregati naprej. Ni se dolgo pomišljal in nov načrt je bil narejen: Rim! France je zavil skozi južno Francijo in mimo Sredozemske obale, kjer je videl vse polno lepih krajev in obiskal več lepih cerkva, proti Italiji. Ker je v Italiji šel na avtocesto, ki je po njegovem mnenju boljša kot nemška (moral pa je plačati posebno takso za avtocesto), ni trajalo dolgo, da se je znašel v Rimu. Pravi, da tega mesta ne bo mogel pozabiti. Krasne zgradbe, veseli ljudje in cerkev sv. Petra, kakršne je ni enake na svetu, je tam videl. Ker mu za ostalo Italijo ni preostalo več časa, se je Franc R. kmalu vrnil preko Švice nazaj v Nemčijo. Če Bog da, se bo prihodnje leto zapeljal v Španijo in v Fatimo na Portugalskem...«

Nekaj domačih pregovorov

Kdor pomaga drugim iz nadlog, rad pomaga njemu tudi Bog.

Kdor slabo vest ima, ljudem se sam izda.

Kdor v Bogu živi, v Bogu umrje.

slovinci po svetu

V Avstraliji je določila država, da se fant pred 18. letom ne more veljavno poročiti, dekleta pa mora imeti vsaj 16 let. So pa še druga določila, ki se jih bodo morali držati odslej tudi naši fantje in dekleta, ki so se naselili v Avstraliji in se seveda tudi radi poročajo...

Mrtvaški zvon je zapel v daljni Avstraliji 72-letnemu Francu Žičkarju iz Vidma pri Krškem. Pred 10 leti je šele prišel na to celino in sicer v kraj Wollongong. Tudi v kraju Cooma so imeli pretresljiv pogreb. Rojak France Sedmak je z drugimi delavci spal v delavski baraki, v kateri je začelo goreti. Sostanovavci so se rešili, njega pa so potegnili šele vsega ožganega s pogorišča.

Pred več meseci se je nekaj slovenskih izobražencev udeležili sestanka z drugimi jugoslovanskimi izobraženci v Stanstedu blizu Londona. Nobeden ni nastopal v imenu kakšnih strank. Razpravljali so le o tem, kako bi bilo mogoče na lep način urediti odnose med različnimi narodi v Jugoslaviji. Končno so izdelali zanimivo deklaracijo in pokazali, kako bi bilo mogoče po demokratsko to vprašanje rešiti.

Tudi rojaki sredi Kanade, namreč v Win-nipegu, se lepo organizirajo. Od protestantov so nedavno kupili cerkev in jo posvetili Lurški Materi božji. Sedaj pa čitamo iz hrvatskega kanadskega časopisa, da so pod cerkvijo uredili lepo društveno dvorano ter imeli tozadevno otvoritev z deklamacijami in pevskim nastopom.

Ker je bilo v Kanadi letos več zaposlitve, se je to poznalo tudi pri slovenskih hranilnicah v Toronto. V enem mesecu je svoje prihranke zaupalo eni od hranilnic 30 novih rojakov in vložilo skupno 100.000 dolarjev.

V Združenih državah so ustanovili trije naši umetniki slovenski umetniški klub »LOK«. V tem klubu so akademski slikar France Gorše, doma iz Sodražice na Dolenjskem, slikar Mirko Zupančič in slikar Jože Vodlan. Svojo prvo razstavo so priredili v New Yorku.

»Predaleč ste šli, msgr. dr. Toroš!« piše Ameriška Domovina z dne 13. oktobra. Preden je šel Tito namreč na obisk v Južno Ameriko, so se zglasili državni organi pri nekaterih jugoslovanskih škofih in želeli od njih izjave in potrdila, da je Titova pot miroljubna. Škofje so se tokrat pač morali »vtikati v politiko«. Zelo bolehní monsignor je ob tej priložnosti menda izjavil, da poročajo neresnico tisti, ki govorijo o kakšnem preganjanju vere pri nas. Zato pa zdaj sprašuje Ameriška Domovina rdeče doma, naj povedo, če se je lagala, ko je poročala, kako so škofa dr. Vovka polili z bencinom, kako še sedaj nekatere cerkve uporabljajo za industrijske namene, kako še sedaj cela vrsta verskih časopisov ne sme izhajati in podobno. Sicer pa smo videli, da tuji časopisi, niti v Ameriki, niso tako pisali o tem potovanju kot naši doma.

Največ Slovencev v Ameriki je sedaj v mestu Clevelandu. Toda bil je čas, ko v tem kraju ni bilo nobenega našega rojaka. Prvi je prišel tja 25. oktobra 1881. Bil je to Jože Turk, doma iz Zvirč pri Hinjah. Umrl je pred 60 leti in od njegovih 11 otrok danes še 4 živijo. Ta mož je bil podjeten in delaven. Vsi prvi Slovenci, ki so prišli v Cleveland, so stanovali pri njem. Skrbel pa ni zanje le materialno, ampak tudi duhovno. Dobil je zvezo s slovenskim misijonarjem med Indijanci in ga prosil, da je prišel za

Veliko noč tudi njim. Pozneje je dosegel, da je prišel mednje lasten slovenski duhovnik. Tega zaslužnega rojaka so se Slovenci letos spomnili s sv. mašo za pokoj njegove duše.

Jesen je prinesla živahno delavnost med pevska društva v Združenih državah. Čitamo, da je konec oktobra priredilo svoj koncert pevsko društvo »Planina« v Clevelandu. V istem mestu je imelo svojo prireditev pevsko društvo »Slavček«. V Lorainu je praznoval 40-letnico obstoja Slovenski narodni dom. Na svečani banket je povabil tudi senatorja Lauscheta in predsednika mestnega sodišča Prijatela, ki sta oba slovenskega porekla. Svoj letni koncert je imel tudi clevelandski cerkveni pevski zbor »Ilirija«. Od raznih prireditev podružnice Društva najsvetejšega Imena omenjamo lepo misijonsko prireditev v Clevelandu. Na njej je govoril č. g. Godina o češkem misijonarju Neumannu. Baragovem učencu, ki je bil letos proglašen za blaženega. Odsek slov. ženske zveze pri sv. Vidu v Clevelandu je imel bazar, razstavo mode in peciva. Največja slovenska prireditev v državi Illinois pa je bila v Chicago. Župan mesta in guverner države sta dan te prireditve, 13. oktober, uradno proglasila za Slovenski dan v državi. Nastopilo je med drugim okoli 50 plesavcev v naših narodnih nošah ter razni zbori. Nastopil je tudi kralj slovenskih polk in valčkov Frank Jankovič.

Zadet od kapi je umrl v Clevelandu v Združenih državah monsignor Matija Škerbec, bivši kranjski dekan. Doma je bil iz župnije Stari trg pri Ložu. Vsa svoja duhovniška dela je bil velik narodni delavec in vnet borec za zmago božjega kraljestva in za krščanska načela. Med vojno je v Ljubljani vodil škofijsko pisarno v pomoč beguncem iz Štajerske in Gorenjske. Pred komunisti se je ob koncu vojne umaknil v tujino in dobil gostoljubno streho med rojaki v Ameriki.

Posebno se ga s hvaležnostjo spominjamo na tem mestu zaradi tega, ker je imel dobro čuteče srce tudi za naše siromašne izseljenke duhovnike in mislil nanje tudi zadnje dni svojega življenja. Ko je ležal na mrtvaškem odru, so mu bili za častno stražo fantje, oblečeni v slovenske narodne noše. Na zadnji poti paga je kropilo in spremilo ogromno rojakov. Na oddaljeno pokopališče ga je spremilo preko 80 avtomobilov.

DOMOVINA

V BELINI



W Kranjski gori

Motiv na Komni



Smuka na Komni

Tereni na Kuku



Mrzli Studenec s Triglavom

Na 1j. Gradu

Bohinjsko jezero



Poljuka Planina Favornik

slovinci doma

Med prirodnimi zanimivostmi slovenske zemlje so tudi ostanki pragozdov, ki so se ohranili v odročnih gozdnih predelih. Doselej so registrirali sedem krajevno ločenih pragozdov. Večina jih je med Kolpo in Krko na področju Gorjancev, Roga, Stojne in Gotenice; eden je na Pohorju (gozd Sumnik), eden pa je na Donački gori blizu Rogatca. V tem so ogromna drevesa bukev in gorskega javora, po 120 cm v premeru.

Najbolj prometna ulica v Mariboru je še vedno Gosposka ulica, ki s svojimi trgovskimi lokali privablja številne domače in tuje obiskovalce. — Čez Dravo so zgradili v Mariboru nov most z vitkim betonskim lokom. Dosedanji »Franc Jožefov« most so otvorili leta 1913. Prej je bil čez Dravo star leseni most, ki ga je narasla Drava leta 1903 skoraj porušila. — V središču Maribora so odprli tudi nov hotel »Slavija,« ki ima 146 sob.

Podjetje »Prehrana« je prodalo Italijanom 76 vagonov kislega zelja v konzervah, 25 vagonov sladko-kislih kumaric, 30 vagonov marinirane paprike, 22 vagonov čebulčka, 20 vagonov mešane zelenjave — za 200 milijonov lir.

16-letna Zlata Trtnik iz Ljubljane je dosegla državni rekord v hitrosti pri plavanju. Tekmovala je v mladinskem dvoboju z Italijo in tako po večletnem trudu postala najhitrejša Jugoslovanka na vodi.

Na samotni kmetiji Šturmovec nad Zgoranjim Kanomljem pri Idriji so na hiši zunaj zanimive slikarije. Narisana je tako imenovana »smedniška legenda«, namreč kako sv. Anton Padovanski pripelje iz pekla umrlega graščaka, da pred sodnijo priča, da je neki kmet plačal svoje dajatve. Ta zanimivi spomenik ljudske umetnosti nameravajo skrbno ohraniti.

V Brniku na Gorenjskem gradijo novo ljubljansko letališče. Sedaj so dokončali 2 kilometra dolgo pristajalno stezo, na kateri bodo lahko pristajala tudi največja letala. Prihodnje leto mislijo stezo podaljšati še za en kilometer. Po opustitvi letališča pri Devici Mariji v Polju bo ves prostor severno od že-

leznice Ljubljana—Zalog namenjen industriji.

V krajih ob Muri so že skoro povsod zatrli očesno bolezen trahom. Odstotek jetičnih bolnikov pa je še precej visok. — Cenijo, da je na Slovenskem okoli 40.000 oseb, ki so duševno nezadostno razvite.

V koprskem pristanišču promet še vedno raste. Sedaj je včasih po 12 ladij na dan, ki pridejo v Koper. Vse seveda ne morejo v pristanišče in morajo čakati na iztovarjanje. — Odobrena je otvoritev proste cone v Kopru. Obsega vse novo pristanišče in je to edina prosta cona v Jugoslaviji. — Izolski ribiči so ujeli nad 700 kg težkega morskoga psa ob istrski obali.

V Središču ob Dravi gradijo gasilski bazen za potrebe domačih gasivcev. — V Murški Soboti so odprli novo poslopje okrajnega in občinskega sodišča. —

Rojstno hišo slovenskega skladatelja Franca Gerbiča v Cerknici na Notranjskem so preuredili v muzej.

Pred tremi leti je podjetje »Proizvodnja nafte« iz Lendave pri vasi Moravci vrtalo v zemljo in iskalo nafto. V 1417 metrov globoki vrtini so izvedli razstrelitev. Namesto nafte pa je bruhnla na dan 60 stopinj vroča voda, bogata z raznimi minerali. Vse delo je bilo zaman. Toda ljudje so ugotovili, da je voda zdravilna in so se začeli hoditi kopat v Moravce. Tako je nastalo novo slovensko termalno kopališče.

Kaj pa fantič dela?

**Kaj pa fantič dela?
Nisem ga vesela,
dolgo dni ga ni več k nam,
fantič moj je šel drugam.**

**Drugo dekle si je zbral,
meni pa slovo je dal;
jaz pa pojdem na polje,
kjer mi lipa tri stoje.**

**Pod eno postala bom,
se na smeh držala bom,
to bi moral zlodej bit',
da bi ne mogla ga dobit',**

Narodna pesem

Naša narodna pesem

Slovenci imamo v svoji narodni pesmi neizčrpen zaklad lepote. Slovenska narodna pesem je tako edinstvena, tako samonikla, v njej najdemo tako izredne umetniške prvine, da nam mnogi narodi upravičeno zavidajo ta naš narodni zaklad. Je vekotrajen izraz kulturne in nravne višine naših pradedov. Če je slovenska narodna pesem pretežno lirična, je to dokaz, da je naš narod kljub strašnim knivicam in izkoriščanju, ohranil vso srčno dobroto in izlil v pesem žalost in trpljenje, upanje in hrepenenje.

Narodna pesem je, ki jo je narodno občestvo po ustnem izročilu s petjem iz spomina sprejela za svojo, jo je daljšo dobo pelo po svojem okusu, razpoloženju in slogu. Slovenska narodna pesem se je porajala v tisočih srcih in dokler živi, je del poezije in narodne duše.

Prisluhnimo katerikoli slovenski narodni pesmi in jo skušajmo analizirati. Kako ljubka melodija, kako preprosta, pa vendar globoka ornamentika! Vedno spremlja melodija besede, ki so sicer preproste, toda resnično umetniško doživete in občutene. Bodimo ponosni na našo slovensko narodno pesem, neponarejeni izraz slovenske narodne duše in srca iz stoletja v stoletje. Zato:

Beseda naša, o zvončkljaj,
nebes ljubezen v tebi diha,
ti meni si vsa sreča zdaj,
ponos, skrivnost sanj mojih tiha.

Iz „Kat. glasa“

Zgodovina o nas in naših krajih

V zgodnjem srednjem veku so vsi pisali le latinsko, tako tudi zgodvinarji. Kraje, kjer živijo Slovenci in Hrvati, so zapadni pisci, posebno Italijani, imenovali z latinskim imenom »Sclavonia« (Slovanija).

Pozneje so za iste kraje uporabljali še starejše ime »Ilirija«, naše ljudstvo pa »Ilirce«. Zgodovinar papež Pij II., ki je vladal od 1458—1464., opisuje v svojem spisu »Cosmographia« zemljo onstran Jadranskega morja:

»Od Albanije se razprostira proti severu in zapadu ilirsko ljudstvo. Te ljudi imenuje naša doba Slovane; oni sami pa se imenujejo eni Bosanci, drugi Dalmatinci, tretji Hrvati, Istrani in Kranjci.«



IVAN CANKAR

(11. decembra je minilo 55 let od njegove smrti.)

Naši slavni šahisti

Šahovska sila spremlja v novem veku splošno kulturno zmogljivost evropskih narodov, šah je postal sestavni del celotne duhovne ustvarjalnosti. Prehajanje šahovskega žezla od enega naroda k drugemu gre v glavnem vzporedno s prehajanjem njihovega prvenstva v kulturi: Španija, Italija, Francija, Anglija, Nemčija. V drugi polovici 19. stoletja je med vodilnimi igralci veliko Židov in vedno več Rusov; zato je zadnje čase svetovno prvenstvo skoro neprestano v ruskih rokah.

Slovenci smo kasno prišli do večjih šahistov, saj so za to manjkali vsi pogoji. Razmah šaha je pripravljala, prav tako kot razmah literature, prva večja leposlovna revija — Janežičev »Slovenski glasnik.« V njegovem zadnjem letu (1868) se je v njem pojavil šahovski kotiček, ki sta ga urejevala poznejši podjetnik in ruski emigrant Ivan Kos in pa član Stritarjevega literarnega krožka, pisatelj in komediograf Josip Ogri-nec. Taki kotički so se poslej pojavljali po mnogih revijah in dnevnikih. Med uredniki te rubrike v »Slovencu« sta bila tudi steno-graf Henrik Pfeifer in ob koncu zadnje svetovne vojne na Goriškem ubiti sodnik Šorli, v »Jutru« jo je več let vodil dr. Vidmar.

Omenjeni Pfeifer je bil okoli l. 1900 najmočnejši slovenski šahist. Iz njegovega kroga je izšel Milan Vidmar. Ta se je naglo dvignil med prve svetovne mojstre. Njegovi veliki uspehi so bili na turnirjih v krajih: San Sebastian 1911, 2. - 3. mesto; London 1922, 3. mesto; Semmering 1926, 3. mesto. Njegov slog je odlikovala velika iznajdljivost. Tedanji svetovni prvak dr. Lasker je opazil v njem masivnost in premočrnost.

Po prvi svetovni vojni se je šahovsko življenje še bolj organiziralo (v Ljubljani so bila središča kavarne: najprej »Slon«, pozneje »Evropa« in »Zvezda«; klubi so nastali po vseh večjih krajih). Ljubljanski šahovski klub je med obema vojnama večinoma imel v rokah prvenstvo moštev. Kot mednarodni igralci so se uveljavili Vasja Pirc, Milan Vidmar ml. in z ljubljanskim turnirjem l. 1938 Ljudmil Furlani. Sedanji režim podpira po sovjetskem vzoru šahovsko igro, vendar Slovenci v Jugoslaviji relativno manj pomenijo kot prej. Nedavno je bil mednarodni turnir na Bledu, eden najmočnejših v šahovski zgodovini. Tu se je pojavil kot zvezda novi mladinski svetovni prvak Slovenec Parma.

Šahu pravijo »kraljevska igra«.

Od kod njegova privlačna sila? Kako razložiti, da so razni umetniki, znanstveniki, specialisti deloma opustili svoj poklic, da se posveté kraljevski igri? Zato ker nosi šahovsko ustvarjanje v sebi umetnostne znanstvene in tehnične sestavine — raznoliko kombinirane v posameznih osebah — in jih povezuje z duševnimi sposobnostmi razuma, volje, spomina in domišljije in s potezami značaja, nagraja v vznemirljivostjo in naporom boja, ponuja strateške in taktične probleme in gradi tudi na živčni zmogljivosti in telesni vzdržljivosti.

Ob znamenitem moskovskem turnirju l. 1925 je skupina profesorjev iz laboratorija za eksperimentalno psihologijo in psihotehniko v Moskvi napravila z udeleženci zanimive psihotehnične poskuse. Kot skupek izsledkov more veljati naslednji »psihogram«, v katerem so zbrani pogoji za šahovsko mojstrstvo: dobro zdravje in zadostna zaloga telesnih moči; krepki živci; samoobvladanje; sposobnost za enakomerno porazdelitev pozornosti na razna področja; sprejemljivost za

dinamične odnose; kontemplativen psihični tip; visoka stopnja intelektualnega razvoja; stvaren, konkretno-logičen značaj mišljenja; objektivno razmišljanje; izrazit šahovski spomin; sintetična, miselna in predstavna sposobnost; zmožnost kombiniranja; disciplina volje; močna dejavnost intelektualnih procesov; urejenost čustvenosti; zaupanje vase (zavest o lastnih sposobnostih).

Pri enem so v ospredju te lastnosti, pri drugem drugačne. Šah nikakor ni matematika, kot si mnogi predstavljajo. Genialni češki kombinatorik Réti je svojim oboževalcem, ki so mislili, da vidi 10 in več potez naprej, povedal: »Navadno ne preračunam naprej niti ene poteze. Po mnenju omenjenih moskovskih psihotehnikov je šah »razumska umetnost«.

Velike šahovske partije so prave umetnine, ki jih uživajo sodobniki in naslednji rodovi. V njih so utelešene duhovne vrednote. V boju dveh osebnosti je zrasel izdelek, v katerem so prebliski resnice in lepote, tako kot v literarnih ali glasbenih stvaritvah, in prav tako kot le-te posreduje šah uživatелju pogleda v sicer nevidne skrivnosti stvarstva.

Seveda velja to le za visoki šah. Tudi pri literarnih, glasbenih in drugih izdelkih je nekje meja, kjer se izgube zadnji ostanki umetnosti in ostane le plaža. Površno ukvarjanje s šahom je le hazardna igra, zgolj zabava, zabijanje časa.

Naš jezik

Naš jezik — dragocena dota,
najzlahotnejši nebeški dar,
največja vseh dobrot dobrota,
ki nam jo božji da Vladar.

V njem radostna prepeva duša,
v njem toži žalostno srce,
kar čuti, misli in izkuša,
človeku človek v njem pové.

Z besedo Stvarnika častimo,
z njo dvignemo se do neba.
Zatorej jezik svoj ljubimo,
hvalimo za ta dar Boga!

slovinci v evropi

ANGLIJA

Zadnjič smo obljubili, da bomo kaj več povedali o spremembah tu na Angleškem. V Coventryju so dali blagosloviti svojo novo hišo Štefančičevi, v novi dom pa so se preselili tudi Ušenovi. — 5. oktobra sta se v cerkvi Sv. Družine v Coventryju poročila Petronila Sattler in Maks Kespert. Želimo jima mnogo sreče! —

Gragerjevi iz Burnleya so odšli v Nemčijo. — Krstili so v Chaddertonu, Lancs., 18. avgusta Ano Marijo Grobelnik. — V Londonu, Kilburn, 15. septembra Marijo in Ano Peršin. — V Todmordenu tudi v septembru Suzano Bratina. — V Burnleyu, Lancs., pa 27. oktobra Filipa Valentina Klobčar. — Naj bi vsi rastli v milosti pri Bogu in v veselje svojih staršev!

Tudi društveno življenje ni zamrlo. V Bedfordu, kjer se pripravljajo za veliko prireditev 14. decembra, so v poletju izbrali odbor pri odseku Slovenskega društva. Predsednik je France Rožman, tajnik Jože Pogačnik, odborniki pa Janko Kovšca, Filip Vidmar in Jože Rehberger. Odbor je krepko zastavil svoje delo in prve rezultate bomo videli in slišali na slovenskem večeru.

Zadnjič smo priložili prilogo »Naši luči«, ki je povedala, kako bo v adventu z mašami in sv. zakramenti in kje bomo praznovali božične praznike. Nadejamo se tudi več obiskov, med drugimi bo iz Rima prišel msgr. dr. F. Šegula, ki nam bo kaj več povedal o Slomšku, saj je on tisti, ki v Rimu potiska dalje ves proces, da bi bil Slomšek proglašen za blaženega.

Ako bi bilo potrebnih kaj sprememb pri sporedu, boste obveščeni pismeno.

SLOVENCİ V BEDFORDU

vabijo

vas in vse vaše prijatelje na veliko

PRIREDITEV

14. decembra

v Mestnem gledališču (Civic Theater,
Town Hall, Horne Lane) v Bedfordu.

Na sporedu opereta „Miklavž prihaja“,
burka „Trije tički“, itd.

Začetek ob 4.30 popoldne.

Vsem pa, kot tudi vsem Slovencem širom sveta želimo blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1964. — Slovenci na Angleškem.

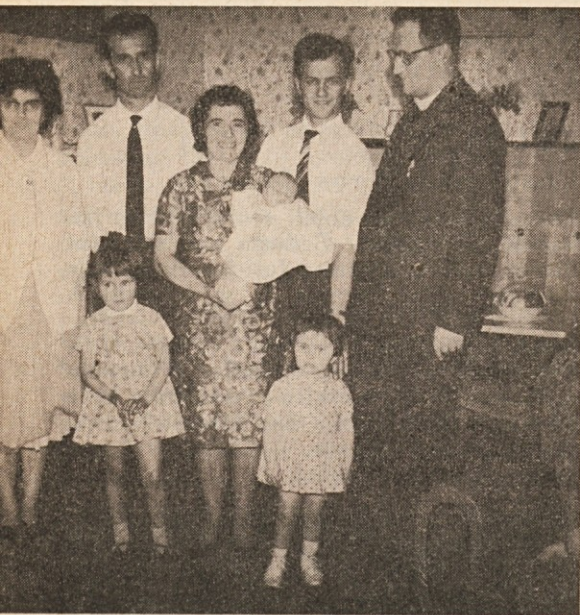
BELGIJA

Charleroi-Mons-Bruxel

Tretjega otroka so dobili v družini Henrika Ragulič in Virginije Bothega v Wanfercée-Baulet; dvema hčerkama Jožici in Anici se je pridružil sinček Henrik, ki se je rodil 9. oktobra, krstili so ga pa 27. oktobra. — Naknadno sporočamo, da so tudi v družini Alojzija Komac in Beatrice Blondiau v Cuesmes pri Monsu, dobili hčerkico-prvorojenko, ki je pri krstu 14. 4. dobila ime Magali-Nadica. Rodila se je 16. marca. — Obema srečnima družinama naše čestitke!



Rojaki v Belgiji poznajo č. g. Franca Kokela iz Weywertza ob nemški meji. Doma je iz Idrije in je imel letos svojo zlato mašo.



Po krstu malega Henrika v družini Ragulič-Bothega v Wanfercée-Baulet, Francija, dne 27. oktobra t. l.

V soboto, 19. oktobra, je popeljal pred oltar v Boussu pri Monsu g. Verbič Karel iz La Bouverie svojo zaročenko gdč. Nicole Del Court. Želimo jima sreče in božjega blagoslova v novem življenju!

Iz domovine je prišla žalostna vest o smrti rojaka **Pavla Kosa** iz Hautragea. 28. septembra je odšel domov na dopust in vrtni bi se moral 18. novembra. Nekaj dni se je zdravil v bolnišnici na Jesenicah, odkar se je 24. oktobra na svojo željo vrnil k svojcem v Grahovo ob Bači. Naslednjega dne pa je lepo spravljen z Bogom umrl. — Pokojni se je rodil leta 1901 v Podbrdu na Primorskem. V rudniku je delal 22 let, pokojnino je pa užival 14 let. Naj počiva v miru v domači zemlji!

Liège-Limburg

»Slomškov« moški zbor iz Eisdena je tretjo nedeljo v oktobru nastopil v Bruslju na proslavi 1100-letnice prihoda sv. bratov Cirila in Metoda med slovanske narode. Pri proslavi so sodelovale skoro vse slovanske narodnosti. Naši pevci so pod vodstvom g. Vilija Roglja ubrano zapeli dve pesmi v čast sv. bratov. Svoj nastop pa so zaključili z Aljaževo »Slovan na dan!« ki je vzbudila val navdušenja v dvorani. »Slomšek« je Slo-

vence prav lepo predstavil v očeh tujega sveta, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Za Vse svete smo se v Watersheju in v Eisdenu pri službi božji spomnili naših rajnih. Moški zbor »Slomšek« je na dveh pokopališčih zapel žalostinke, ki že vsa leta tudi pri tujcih vzbujajo pozornost in spoštovanje.

Poroka: G. Konrad Posel je v Jemeppe-sur-Meuse popeljal pred oltar svojo nevesto gdč. Ano Tepić. Čestitamo in želimo vso srečo!

Bolniki: G. Franc Trkaj iz Mechelena si je pri prometni nesreči težko poškodoval nogo. Zdravi se doma. V Waterscheju se zdravi g. Franc Senica. G. Anton Hočvar že dolge mesece trpi v Lanaakenu. Tam je tudi g. Franc Krpač. Omenjenim, tem, o katerih smo že poročali in tistim, za katere še ne vemo, želimo vso tolažbo betlehemskega Deta.

Naš pokojni: Po dolgotrajnem bolehanju je v Jemeppeu pri Liègeu nenadoma umrl upokojeni rudar g. Anton Mlakar, rojen v Št. Rupertu na Dolenjskem. Bil je marljiv delavec in skrben družinski poglavar. Sosedje so mu priredili lep pogreb. Ženi in otrokom izrekamo iskreno krščansko sožalje. Molimo za pokojnika!

FRANCIJA

Pas-de-Calais

Advent nas pripravlja na božič. V ta namen se bomo pripravili z rekolleksijami: 8. decembra ob 16,50 v Lille, Rue Nationale 99 (Po maši je miklavževanje); 14. decembra ob 19. uri v Croisilles v farni cerkvi; 15. decembra ob 16. uri maša in nato miklavževanje v Bruay-en-Artois; 17. decembra ob devetih v Meurchin; 18. decembra ob osmih v Wingles; 21. decembra ob 18. uri v Vendin-le-Vieil; 22. decembra je miklavževanje v Méricourt-Mines v dvorani Mlinar ob 16. uri; 24. decembra ob 9. uri v Méricourt-Mines (prilika za spoved tudi pred polnočnico.); 22. decembra ob 8. uri v Liévinu in 24. decembra od 16—17.

24. decembra Bruay od 19.—20. ure, ko se začne polnočnica. Božična maša bo ob 13. uri.

24. decembra Méricourt-Mines ob 23. uri priprava s petjem božičnih pesmi ob 24. uri pa je polnočnica. Dne 25. decembra: maša ob 10. uri.

Liévin: 25. decembra bo maša po francoski polnočnici proti 1,15. Jutranja maša ob 8h odpade.

Armetières: 25. decembra božična maša in spoved ob 16,30. — Vaš dušni pastir

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6 — métro: Sèvres-Babylone. Slovenska pisarna je odprta vsak torek in četrtek popoldne: 7 rue Gutenberg, Paris 15, pritličje-levo, métro: Charles-Michels, tel. BLOmet 89-93.

Miklavževanje — Obisk Miklavža bomo imeli v nedeljo 8. decembra takoj po sv. maši. Opozarjamo starše in vse tiste, ki bodo imeli kako sporočilo za Miklavža, da je treba to oddati najkasneje eno uro pred mašo v zakristiji.

Božič — Kakor vsako leto bomo imeli polnočnico na sveti večer 24. decembra ob pol enajstih; spovedovanje od devetih naprej. Na božični dan bo sveta maša kot navadno ob petih popoldne.

Novo leto — Sveta maša v Parizu bo ob petih popoldne.

Že sedaj opozarjamo, da bomo imeli prvo nedeljo v januarju — torej 5. 1. — pred sveto mašo, ki bo kot ponavadi, sveto birmo, katero bo podelil zastopnik pariškega kardinala Mgr. de Provençères. Poskrbimo, da bomo prišli v obilnem štelju.

Poroke — Jože Magaši, rojen v Kančevcih v Prekmurju, stanujoč v Charenton, se je 16. novembra poročil z Lucette Henric v Chaumont-sur-Tharonne (Loir-et-Cher). Doma v Črenovcih se je poročila 13. 10. Marija Horvat iz Trnja, ki je bila dolgo časa med nami v Parizu. Vzela je Joža Kelenc iz Velike Polane. — Obema paroma želimo vse najboljšel!

Odlikovanje. — Slovenski znanstvenik dr. Franc Zajdela, šef laboratorija na Pasteurjevem inštitutu v Parizu, je dobil od Društva znanstvenih časnikaarjev v Parizu »nagrado odkritja« (Prix de la découverte), ker je predložil nov način, kako raziskovati telesne celice, ki jih je napadel rak. V znanstvenih krogih sodijo, da bo ta metoda pospešila zdravniško poznanje raka, torej odkritje zdravila proti raku. Našemu znanstveniku svetovnega slovesa čestitamo k njegovim uspehom!

La Machine (Nièvre) — Sveta maša za Slovence bo v nedeljo 15. decembra ob 11,15 v farni cerkvi. Vsi prijazno vabljeni!

Nice

Bližajo se nam božični prazniki. Komu ne pomenjajo ti prazniki zares nekaj edinstvenega? Navajeni smo bili doma obhajati jih

vzlic vsem mogočim oviram poveljne dobe vendar pristno krščansko. Oče in mati sta bila z nami in mi otroci smo bili vsi srečni bodisi ob jaslicah, bodisi na potu k polnočnici. Nihče na svetu ne more iztrgati iz srca posebnih čustev, ki jih doživlja človek v tako zakoreninjenih navadah, kakršne se ohranjajo v krščanskih družinah.

Tudi v Nici smo imeli lansko leto že v kapelici našega doma na 6. Rue de France polnočnico. Bilo je tako slovesno in toliko ljudi, da smo morali skorajda odpreti vrata in pridobiti na tak način na prostoru. Tudi letos bomo imeli polnočnico.

V torek, to je na dan pred polnočnico se bo spovedovalo od štirih naprej vse tja do dvanajste ure svetonočne noči. Dom bo med tem ves čas odprt in v veliki sobi bomo krasili božično drevesce. Na sam sveti dan bomo imeli sveto mašo ob 10. uri dopoldne. Slovenci, z otroško ljubeznijo do Odrešenika, Gospoda našega, prejmite ta dan svete zakramente! To bo najsrečnejša podlaga za veselo praznovanje. In oče doma in mati bodo v duhu z nami združeni. Ob jaslicah bomo spet ena sama družina. Ne pozabimo na to, kar je največnejše: čisto srce, Bog bivajoč v njem. To bo veselje! S strani Katoliške misije vam že v naprej želimo vse dobro, tako naš ravnatelj iz Pariza kakor tudi vaš krajevni duhovnik pater Jakob.

Marseille. — Kako si človek zaželi nekaj domačega za praznik, posebej še **božje** domače-



Slovenski smo fantje iz Loireta doma...
(Sliko vam pošiljajo iz Francije)

ga. Pater Jakob, naš krajevni duhovnik nas že dokaj časa ni obiskal. Zadnjič smo brali v »Naši luči« da smo marsejski Slovenci pridni. Toda, to nam ne zadostuje. Radi bi bili, ko bi večkrat prišel med nas.

Sedaj nam javljajo iz Nice, da bomo imeli pripravo za božične praznike v nedeljo 22 decembra, torej zadnjo nedeljo pred božičem. Ob štirih popoldne se bomo zbrali ta dan v cerkvi na 51. Rue Croix de Regnier, v četrtem mestnem okraju. Tam se navadno vedno zbiramo. Najprvo bo priložnost za sveto spoved, potem bomo imeli sv. mašo in pridigo, ki jo res radi poslušamo. Kar je redko, je pač vedno bolj zaželeno. Pridimo vsi ta dan! Drugega posebnega sporočila, kot je to, najbrže ne bomo prejeli. Zato toliko bolj mislimo na 22. december! In še ostalim povejmo, ki morda Naše luči ne dobijo. Tudi vernikom hrvaške narodnosti povejmo. Morda je pa le med njimi tudi kak, ki enako kot mi Slovenci drži veliko do tako svetih dni, kakor je Božič. Vsakemu, ki bo obveščal druge, se v Gospodovem imenu lepo zahvaljujemo. Božje Dete ga bo še obilneje blagoslovilo. Je pač prav, da si pomgamo eden drugemu!

Ob Luksemburgu

V bolnišnico je moral Andrej Tomc iz Girau-monta. Ko se je peljal, je avto zadel v njegovo motorno kolo in ga vrgel na pločnik.



Jožek, Marija Gizela in Štefan Matjašec
iz Vienne v Franciji.

Zlomil si je roko in nogo. Dali so mu seveda obe v mavec. Bog daj, da bi se pozdravil tako, da ne bi čutil nobenih posledic. Njegova žena pa je morala na okrevanje v Alzacijo; tako je na domu le mlajši sin, ki si pa kar zna pomagati... V bolnico so morali še: gospa Jereb iz Moutiers, gospa Vidmar iz Thionville (bila je operirana na očesu) in gospe Saleten in Sop iz Aumetza, pa morda še kdo drugi, za katerega ne vemo. Vsem tem in onim, ki bolehalo doma, želimo čimprej-njo pozdravitev.

Javljamo še zapoznelo vest, da je v juliju umrl v Audun-le-Tiche rojak Franc Duša, v starosti 70 let, doma iz fare Sv. Lucija na Primorskem (Most na Soči).

Tucquegnieux: Prav nič dobrega se ne obeta našim rudarjem. V sosednem železnem rudniku na Trieux stavkajo že dolgo časa. Vzrok: Odpustili so 236 delavcev in 22 uradnikov hkratu. Če je odpušen mlad fant, vzame svoj kovček in gre s trebuhom za kruhom. Kadar upokojijo starejšega rudarja, ki je delal 30 let, se vda, češ pokojnina res ne bo velika, toda nič ne pomaga. Treba je napraviti prostor mlajšim. Vse nekaj drugega pa je, če odslovijo očeta treh ali več otrok, ki ima 15 do 20 let službe in si je v kraju svoje zaposlitve morda z žulji svojih rok postavil celo lasten dom. Nič čudnega, da vse simpatizira z odpuščenimi. Tudi župniki posredujejo zanje in pobirajo prispevke za njihovo pomoč v cerkvah. Zgodilo se je pa to zato, ker inozemske topilnice železa dobijo rudo iz drugih krajev ceneje in boljše, kakor trdijo. Odpovedale so naročila Franciji. Kar je danes doletelo rudarje na Trieux, lahko doleti nas jutri, zato smo začeli s strahom gledati v bodočnost. Tolaži nas pa resnica, da se vsaka juha shladi, predno jo pojemo in da je božja pomoč blizu, kadar je sila velika.

Iz vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne:

Novo življenje v družini: Vulje Silvija je zelo razveselila očeta Alojzija in Ljubico Vulje, krščena 20. 10. v Merlebachu; 10. 11. pa je bil krščen v Merlebachu Friderik-Franc, sinko Martina Vodenik ter Branke roj. Smit; Filip Guček in Elizabeta Damm sta pa z veseljem sprejela v družino malo Virginijo. Vsem želimo mnogo sreče in blagoslova božjega!

Meseca novembra so z žalostnim srcem stali naši rojaki pri **grobu** svojih dragih, posebno žalostno družino Sumej iz Habsterdicka ob



Spominska slika na poroko Jožeta Strah in Marije Krštinc v Stuttgartu v Nemčiji, dne 18. oktobra.

grobu svojega dragega očeta Dominika, rojenega 7. 11. 1905 v Zabukovju na Štajerskem, ki je umrl 4. novembra in bil cerkveno pokopan 7. novembra v Stiring-Wendelu. V dolgotrajni bolezni je prejemal moč v trpljenju v svetem obhajilu, ki ga je večkrat s pobožnostjo prejel. Naj počiva v miru, družini in sorodnikom pa izražamo globoko sožalje!

Pred oltarjem sta si v Merleobachu oktobra obljubila zvestobo Alojziji in Ljubica Vulje, doma v župniji Sv. Marije v Okiču na Hrvatskem. Naša želja je, da bi tudi naprej rada prihajala pred oltar, kjer deli obilni blagoslov naš veliki duhovnik Jezus Kristus!

Po naših kolonijah: Ko se je začelo mrzlo jesensko vreme, so rojaki od vseh strani zopet prišli domov. Dopusti so pretekli in to se je takoj poznalo tudi pri naših službah božjih. Zopet so se napolnile cerkve.

Merlebach: Pod skrbnim vodstvom dirigenta našega cerkvenega zbora g. Emila Šinkovec je bilo posebno lepo petje pri slovesni maši na praznik Kristusa Kralja (4-glasna Kimovčeva maša). Od te nedelje je cerkev vedno polna. Vedno več rojakov in naših prijateljev pride k nedeljski službi božji mimo lurske votline, ki so jo naredili naši rojaki v vrtu Hospice Ste Elisabeth. Hvaležni smo cerkvenemu zboru, hvaležni organistu, hvaležni pa posebno g. Šinkovec Emilu, ki je ta čas postal šolski direktor v Farébersviller! Iskreno čestitam! Želimo le, da bi se čim več rojakov priglasilo k cerkvenemu petju!

Habsterdick: Sv. maša je bila tu vsako sredo v oktobru z lepo udeležbo in lepim petjem pri Materi božji. To je kolonija, kjer

med tednom pride največ mož, ki pomagajo tudi pri petju. Pri Mariji najdemo vedno tudi rojake iz Forbacha; celo iz Behren-Cité. Naj Vam vsem naša dobra Mati z Brezij izprosi trdnega zdravja in nadaljnega navdušenja za lepo slovensko službo božjo!

Creutzwald: Tu je največ naših rudarjev, ki so upokojeni in največ vdov. Lepo, lahko, nežno petje naredi vsak delavnik, ko je tam naša sv. maša, za krasen praznik. Naši kakor domačini in bratje Poljaki nas veselo poslušajo. Zadnje mesece smo imeli kar po trikrat službo božjo. Le pogumno naprej!

Cité Jeanne d'Arc: Tu število naših rojakov ni tako veliko, a je veselje za duhovnika, ko vidi, kako radi prihajajo rojaki iz kolonije in celo iz Cité Chapelle in Cité des Chênes k službi božji. Petje vodijo naše dobre matere, kar veliko pomaga, da verniki radi pridejo. Vztrajajte še dalje, dokler vam zdravje to dopušča!

Izmed novih kolonij se je najprej organiziral **Behren Cité** pri Forbachu. Ko je g. Motore zbolel je družina Plahuta Slavko in Lojzka raznesla vabilo ter uredila vse, da smo imeli 27. 10. prav lepo službo božjo. To je prva kolonija, kjer so k naši sveti maši prihiteli tudi mnogi bratje Hrvati, Dalmatinci in tudi Srbi. Povabimo jih tudi v bodoče: Bog Vas blagoslovi!

Cité des Chênes: Poskusili smo s sveto mašo med tednom, a je težko. Zato jo bomo kot v Behren Cité imeli vsaj od časa do časa v nedeljah popoldne. 17 naročnikov Naše luči je tu. Ko bo raznašalec prinesel tudi vabilo za sv. mašo, pridite in povejte vedno še drugim! Tu je največ naših mladih dru-

žin — imajo še svoje skrbi — pa počasi bomo tudi versko življenje v koloniji uredili.

Cité Farébersviller: To je ena najbolj zdravih kolonij — le redko je kdo v bolnici, mrtvih v koloniji pa nismo še imeli. Prav lepo se zahvaljujem za veliko prijaznost do slovenskih duhovnikov. Tudi tu se počutimo kot doma.

Cité la Chapelle: Tam je velika cerkev, a je lepo, ko vidim vsako nedeljo naše rojake iz te kolonije, da prihite peš ali z motornimi kolesi v Merlebach. Tu stanujejo tudi naši dragi mladi možje, ki poleg Merlebacha in Belle Roche najbolj pomagajo pri vseh delih, tudi pri novem sedežu naše Misije na 1 Rue du Dauphiné.

O vseh drugih manjših kolonijah moram enako poudariti, da se vsi vedno bolj zavedajo, da imamo svojo župnijo — kjer morejo vedno z najmanjšimi težkočami urediti vse zadeve. — Advent je tu! Božič se bliža! Pravočasno boste obveščeni, kdaj bo prilika za dobro spoved. Tako boste lahko z mirno in veselo dušo praznovali sveto noč! S to željo Vas vse iskreno pozdravlja — vaš Stanko iz Merlebacha.

NEMČIJA

Bavarska

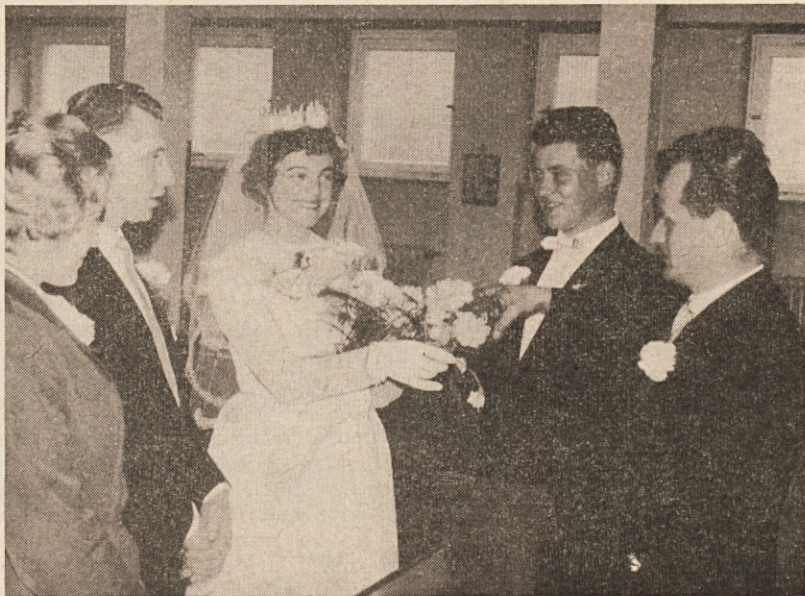
Augsburg: V soboto, 9. novembra, sta se v stolni cerkvi v Augsburgu poročila g. Leopold Lotrič iz Ljubljane in gdč. Irmgard

Müller iz Augsburga. Novoporočencema želimo božji blagoslov na skupni poti!

Obvestilo: Slovenske maše v Münchenu od decembra letos ne bodo več vsako prvo nedeljo v mesecu, temveč **vsako zadnjo!** Maša na zadnjo nedeljo bo torej prvič 29. decembra! Nato pa 26. januarja 1964 in tako naprej. Da ne bo nesporazumov: tudi kadar ima mesec pet nedelj, bo maša vedno na zadnjo nedeljo (in ne na četrto v mesecu!) in sicer v isti cerkvi, kot doslej: St. Johann-Nepomuk-Kirche (imenuje se tudi Asamkirche) v Sendlingerstr. 63. To je cesta v središču mesta, ki povezuje Marienplatz s Sendlinger Tor. Maše so vedno ob petih popoldne, pol ure prej pa je priložnost za spoved. **Opozorilo:** v prilogi »Med nami povedano« je objavljen seznam krajev na Bavarskem, kjer bodo maše in spovedovanje pred božičem. Oglejte si ga! Že vnaprej si zagotovite prosti čas za tiste ure, da boste lahko opravili svojo versko dolžnost!

Baden-Württemberg

Krst: Zakonca Mirko in Zora Skrt, doma od Sv. Lucije pri Tolminu in stanujoča v Gärtlingenu, (Kr. Böblingen), sta dobila novega člana v družino, hčerko Andrejo, katere krst smo obhajali v nedeljo, 27. oktobra. Za to ime so se zavzele njene sestrice Lucija, Rozamarija in Katarina ter bratec Francek; starši so pa njihovi želji radi ustregli. Družini Skrt želimo, da bi imela z novo hčerko veliko veselja!



V nekaterih krajih Slovenije je navada, da prineseta ženin in nevesta po poroki vino na oltar, katerega duhovnik blagoslovi. Svatje ga potem kar v cerkvi popijejo. Naš štajerski par, Vedrač Janko in Vrbnjak Alojzija, sta obdržala to navado, ko sta se 5. okt. poročila v slovenski kapeli v Essenu v Nemčiji.



Slovenci v Nemčiji
(Obh.-Sterkrade) so za
praznik Vseh svetnikov
obiskali grobove svojih
rojakov, ki počivajo na
tujih tleh.

Poroke: Dne 12. oktobra sta se v župnijski cerkvi Marienkirche v Stuttgartu poročila Leopold Zajc, doma iz Žimaric pri Sodražici, in Terezija Marold iz župnije Sv. Gregor na Dol.; dne 18. oktobra v isti cerkvi Jože Strah iz župnije Videm-Dobrepolje in Marija Krštinc iz Bereče vasi pri Metliki; dne 31. oktobra v kapeli č. sester sv. Vincencija, Silberburgstraße 61, Stuttgart, Janez Gimpelj iz Regrče vasi pri Novem mestu in Antonija Jarc iz Št. Vida nad Ljubljano. Naj Bog nakloni novim parom mnogo let srečnega skupnega življenja!

Naši rojaki so se zelo razveselili Družinske pratike za prihodnje leto. Lepo število izvodov, ki smo jih prejeli, je izginilo kar v par dneh, tako da smo jih morali še naročiti. To je lepo! Rojaki, le imejte veselje do

lepega branja in naročite tudi Mohorjeve knjige.

Porurje

Vsi sveti: Za praznik Vseh svetnikov bi bili naši izseljenci radi na domačih pokopališčih, kjer počivajo njihovi sorodniki. Na grobove svojih dragih pokojnih bi bili položili šopek cvetlic, prižgali svečko in pomolili za pokoj njih duš. Ker pa je to praktično neizvedljivo, smo imeli Slovenci v Porurju letos že četrtri skupne nagrobne svečanosti na pokopališčih v Altenessenu in v Sterkrade, kjer počiva več naših rojakov. Čeprav daleč od svoje domovine, smo bili tako v duhu in v molitvi zelo blizu svojim pokojnim staršem, bratom in sestram, ki počivajo na domačih

pokopališčih. Molitev pač ne pozna razdalje in mrtvi so nam po Bogu vedno blizu!

V cerkvi sv. Barbare v Sterkrade-Königs-hardt smo tudi letos prižgali svečo »10.000« v spomin našim pokojnim fantom in možem, ki so bili pobiti meseca junija 1945 in katerih trupla počivajo v okolici Teharja, Škofje Loke in po kočevskih gozdovih. Ker njihovim svojcem doma še danes ni dovoljeno, da se jih javno spomnijo, smo to storili Slovenci v svobodnem svetu.

Krsti: Tri deklce in enega fantka smo v zadnjem času zabeležili v krstno knjigo. Družina Franceta in Anemarije Žlender v Altenessenu je dobila hčerkico Stefanijo, družina Jožefa in Angele Vidmar pa hčerkico Anico. Krst prve je bil 13. oktobra, krst druge pa 26. oktobra. V Sterkrade smo 29. 10. krstili Marjana Grešak, sinka Cirila in Angelike, v Hildenu pa 3. 11. Dajano Marijo Šešerko, hčerko Pavla in Janje. — Staršem čestitke, otročkom mnogo zdravja!

Poroke: Pred oltar sta šla v oktobru dva nova para. Rojakinja Amalija Višček iz Mirne na Dolenjskem je 12. 10. poročila nemškega rojaka Dölle Heinza. Poroko sta imela v Altenessenu. Pavel Končan, rojen v Malenskem vrhu v Poljanski dolini, je našel svojo življenjsko družico v Anici Turšič, rojeni v Kožljeku, župnija Begunje na Notranjskem. Življenjsko zvezo sta sklenila 18. oktobra v Altenessenu. — Obema para ma srečno življenjsko pot!

Družabni večer: »Sladko vince piti, to me veseli, dobre volje biti svoje žive dni...« to Slomškovo pesem smo peli Slovenci iz okolice Aachena na družabnem večeru v Alsdorfu v nedeljo, 27. oktobra. Seveda, pa še mnogo drugih tudi, da smo se prav lepo imeli. Mladi pari so se zavrteli ob poskočni godbi, starejši pa so raje prijeli za kupico. Tako je bil vsak po svoje in vsi skupaj židane volje. Škoda le, da je nekaj P. A., ki ravno tako išče kruha v Nemčiji kot vsi drugi, motil našo družbo. Da se to ne bo več zgodilo, ga drugič ne bomo več vabili na našo zabavo!

NIZOZEMSKA

Za Vse svete smo se po vseh štirih kolonijah zbrali k slovenski službi božji ter se spomnili naših dragih pokojnih. V Heerlerheide smo na Vse svete popoldne po večernicah v procesiji obiskali njivo mrtvih, kjer je mešani zbor »Zvon« zapel nekaj žalostink. »Zvon« je zapel tudi na grobu patra Teotima v Heerlenu. Imeli smo krasno jesensko vreme.

V Lindenheuvelu smo za slovensko službo božjo dobili kapelo v »gezellehuis-u«, ki je prav prijetna.

Naši bolniki: Ga. Železnik iz Hoensbrocka se že več tednov zdravi v Heerlenu. Prav tam je v zdravniški oskrbi tudi g. Jožef Živec iz Nutha. Ga. Tilka Papež iz Eygelshovenena se zdravi v Kerkrade. G. Svet iz Heerlerheide pa išče zdravniško pomoč v Brunssumu. Omenjenim in za katere še ne vemo, želimo obilje blagoslova svete božične noči. Polnočnica bo prav tam kot lansko leto. Oznanilo za spoved boste brali v naši prilogi »Naši luči«.

2. nedeljo v novembru je bila v Heerlenu vse-slovenska prireditev, v okviru Zveze slovenskih katoliških društev na Nizozemskem. Pri sporedu so sodelovali: Mešani zbor »Zvon« iz Heerlerheide, moški zbor »Slomšek« iz Eisdena v Belgiji, slovenska folklorna plesna skupina in orkester »Slovenian quintet«. Iz vsega Limburga so se zbrali rojaki. Slovenci iz Eisdena v Belgiji so prihitali s posebnim avtobusom. Opazili smo tudi že poznane obraze iz Nemčije. Bilo je res prijetno. Sme-mo reči, da si nobena druga narodnost med izseljenci na našem področju ne more privoščiti tako odličnega kulturnega programa. Nastopajoči so bili deležni burnega odobravanja od strani občinstva. Večer je potekel veselo in živahno kot morda še nikoli.

Topla zahvala vsem društvenim delavcem, ki so v to prireditev vložili veliko truda.

SVEDSKA

Poroke: V Göteborgu sta si dne 12. oktobra pred Bogom obljubila zvestobo za vse življenje Anton Bavdaž iz Dogoš pri Mariboru in Marija Ana Stergar iz Škalc pri Konjicah. Za priče sta bila gospod in gospa Pertout iz Göteborga. — Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Krsti: V Göteborgu je bila 13. oktobra krščena Frida Marija Selak, rojena 7. septembra. Oče Jožef Selak je doma iz Radulj, mati Emilija, roj. Košar pa iz Šmarja. Botri so bili gospod in gospa Vodopivec iz Göteborga. — V Tolleredu je pa bila isti dan krščena Brigita Marija Kociano, rojena 21. septembra. Oče Adolf Kociano je doma iz Plavč pri Mariboru, mati Marija, r. Škrget pa iz samega Maribora. Botrovala sta gospod in gospa Weingerl iz Tollereda. — Novokrščenkama in njunim staršem želimo mnogo božjega blagoslova in sreče!

Bolniki: Vsled nezgode pri delu boleha doma rojak Ferdinand Urbančič, v bolnišnici Kal-

mar pa g. Vinko Kokol, tudi vsled nezgode v isti steklarni.

Pogreb: V Lomma pri Malmö je dne 13. oktobra nenadoma preminil za srčno kapjo Slovenec Lederhas Kristijan, roj. 12. 6. 1918. Ker je živel sam in od vseh naših nepoznan, nihče ne ve, od kod je doma. Bil je na Švedskem že osem let. Našli so ga mrtvega na stanovanju Hamngatan 8, Lomma. Če kdo kaj ve o njem, od kod je doma, naj sporoči slovenskemu duhovniku na naslov: Jože Flis, Gamla Nissastigen 65, Oskarström. — Pogrebne obrede je opravil v Lundu slov. duhovnik v petek 18. oktobra. Naj počiva v miru!

Malmö: V soboto dne 19. oktobra smo imeli v dvorani tukajšnje katoliške župnije prvi slovenski družabni večer. Dvorana je lepa in velika, pa ni bila preveč polna, četudi je prišlo precej Slovencev iz drugih krajev in bratov Hrvatov. Upajmo, da bo drugič prišlo več ljudi. Za prvič program tudi ni bil preveč obširen, ker ga sploh ni bilo. Namen je bil predvsem, da se enkrat snidemo in spoznamo. In to je bilo doseženo, vsaj za tiste, ki so prišli. Ali bi ne bilo lepo, da bi se to večkrat ponovilo? Dvorana ima velik in moderen oder. Slovenci se ponašamo, da smo narod pevcev, da imamo tudi sposobnosti za glasbo, da se znamo na odru obrniti. Vemo, da so tudi med nami v Malmö specialisti za eno ali drugo teh umetnosti. Ne odrekajte Vašega sodelovanja, če vas kdo za to prosi. Najbolje pa je, da se kar sami prijavite. Vsako tretjo nedeljo v mesecu, kot veste, dobite na katoliški župniji slovenskega izseljenskega duhovnika, kar njemu povejte, da bi radi sodelovali. S tem boste prihranili čas in trud tistim, ki bi radi stvar spravili v tek, pa ne najdejo ljudi za to. Pravite, da Vam je ob sobotah in nedeljah dolgčas. Tukaj imate priliko za prijetno razvedrilo v domači družbi. Pravite, da imate domotožje. Pomagajte ostvariti domovino tukaj, vsaj za nekaj ur od časa do časa.

Torej: samo hoteti je treba, pa bo šlo!

Hällefors. — Če si drugod želijo, da jih slovenski duhovnik obiše, smo tem bolj opravičeni mi. Švedska katoliška župnija je 100 km od nas; tukaj ni cerkve, ni verouka za otroke; smo kot v puščavi. Zato je bilo tem večje naše veselje, ko nas je prišel obiskat zadnjo nedeljo v oktobru. Upajmo, da bo odslej prišel, čim pogosteje mu bo mogoče.

Eskilstuna. — Prvo nedeljo v novembru je prišel med nas slovenski duhovnik prvič, odkar se je za stalno naselil na Švedskem. Imeli smo priliko slišati božjo besedo v na-

šem jeziku in tudi opraviti sveto spoved za božič. Obiskal je tudi bližnji Katrineholm, kjer je tudi nekaj naših ljudi. Vemo, da je mnogo krajev na Švedskem, kjer so naši ljudje in naš duhovnik mora tja iti, toda radi bi videli, da bi k nam prihajal čim pogosteje.

Advent in božič. — Bližajo se božični prazniki. Krščanska navada je, da verniki v tem času prejmejo svete zakramente. Slovenski duhovnik bi rad dal tudi vam na Švedskem za to priložnost in Vas bo po vrsti obiskal. Spored njegovih obiskov do prve nedelje v januarju bo tale:

Prvo nedeljo v adventu (1. dec.): Växjö in okolica. — Drugo adv. nedeljo (8. dec.): Göteborg. — Tretjo adv. nedeljo (15. dec.): Malmö in Hälsingborg. — Četrto adv. nedeljo (22. dec.): Borås! — Božič: Oskarström in Halmstad — Pobožična nedelja (29. dec.): Jönköping. — Prvo nedeljo v januarju 1964 (4. jan.): Norrköping. — Točna obvestila in sporede boste dobili pismeno sproti in na župnijah bo tudi oznanjeno. — Nadaljnji program objavimo v prihodnji številki.

Izseljenski duhovnik ni zato, da bi se z avtom okrog prevažal in si kraje ogledoval, jih že



Krst Fride Marije Selak v župnijski cerkvi v Göteborgu na Švedskem.

Pismo slovenskega delavca v Nemčiji.

Mlada leta, leta mojega življenja so potekla v srečni krščanski družini v krogu ljubljenega starejšega bratca in sestrice. Oče sicer strog, pa vendar globoko veren možak, po poklicu poljedelec, je vedno skrbel, da je njegova družina imela ob nedeljah in praznikih dovolj katoliškega časopisja na razpolago. Pa tudi on sam je pridno prebiral ob prostem času. To je bila tudi osnova, zakaj sva bila oba z bratom člana prosvetnih katoliških organizacij, pod pokroviteljstvom našega župnika, ki je bil prijatelj in znanec tudi č. g. Božidarja Tensunderna, velikega prijatelja Slovencev.

V nepozabnem spominu so mi ostale velike in veličastne katoliške prireditve v naši »Beli Ljubljani«, prestolnici slovenskega naroda, pa tudi prireditve prosvetnih katoliških organizacij. V posebno živem spominu mi je ostala naša prisega in geslo:

»Bogu, narodu in domovini!«

Mnoge od teh že črna zemlja krije, ker so bili napoti svetovni hudobiji. Ostale nas pa življenjska usoda še dalja vlačí po tej zemlji. Organizacij mi več; »Bog, narod in domovina« so pa še, zato smatram, da prisega še živi in mora živeti.

Kmalu, ko sem prišel v Nemčijo, sem spoznal verne in neverne, dobre in hudobne, pa tudi sovražnike krščanstva. S slednjimi smo bili prav hitro zgovorjeni, ko sem jim v slabi nemščini dopovedal, da so ljudje, ki napadajo vero, pokvarjeni in nerazgledani. Od tedaj imam pred njimi mir, pa tudi zaradi obiska nedeljske sv. maše me pustijo na miru. Pohvalno se pa moramo izraziti o vernih evangeličanih, kateri v nas gledajo enakovredne, kljub temu, da smo tujci in drugoverci.

Naj se vrnem nazaj na pot proti moji domovini. Ko so se začele priprave za drugi vesoljni cerkveni zbor, se zaradi težkega razumevanja nemških časopisov nisem spoznal, za kaj gre. Zato sem pisal svoji sestri, kaj je pravzaprav koncil. Ona mi je odgovorila, da je za pismo to odgovarjati preobširno, da pa mi bo naročila katoliški list

dovolj pozna! Pa tudi zimski čas, kakor veste, ni najprimernejši za turizem na Švedskem! Poskrbite torej, dragi rojaki, da ne bo moral proti svoji volji tak turizem uganjati in si ogledovati prazne cerkve in dvorane. Pridite polnoštevilno! Božič je praznik rojstva našega Odrešenika. Naj bo tudi praznik prerojenja naših duš v milosti po svetih zakramentih.

ITALIJA

Rim. — V nedeljo, 27. okt., smo rimski Slovenci priredili žalno svečanost za pokojnim ljubljanskim nadškofom Vovkom. Po maši, ki jo je daroval ljubljanski pomožni škof dr. Pogačnik, smo napolnili svojo društveno dvorano, ki doslej še nikoli ni bila tako zasedena. V imenu slovenskega društva »Slovesek«, ki je to slovesnost organiziralo, je pozdravil navzoče g. Rus, ki je dejal, da začenja naše društvo s tem novo poslovno dobo. Nato je poudaril misel, da je slovenski narod prejemal potrditev svoje vere in svojo kulturo od slovenskih škofov in slovenskih duhovnikov; še več: slovenski škofi in duhovniki so bili skozi stoletja ustvarjanci in nosilci slovenske kulture. Slovenski škof je in duhovniki so bili in so narodu vedno ob strani in to tudi v njegovih najhujših trenutkih. To tradicijo je v polni meri nadaljeval tudi pok. nadškof Vovk, na katerega so spominjali v dvorani prazen prestol, zavít v črnino, šopek nageljčkov, zavít v slovenski trak, katerih število je bilo enako številu njegovih škofovskih let in njegova podoba. Naj torej ta večer, tako je nadaljeval govornik, ki je posvečen njegovemu spominu, poudari, da smo vsi Slovenci povezani z njim in s slovenskimi škofi, da smo pok. nadškofu hvaležni za njegove žrtve in da želimo ostati zvesti njegovemu nauku in njegovi besedi. Škof dr. Pogačnik je nato navzočim povedal, kako je bilo z boleznijo pokojnega nadškofa in orisal veliko delo, ki ga je ta opravil v povojnih letih. Za njim je povzel besede mariborski škof dr. Držičnik, obujal spomine, kako sta bila skupno imenovana za škofa in kako sta se sredi težkih let skupno trudila za verski blagor slovenskega ljudstva v Jugoslaviji. Sedaj so razmere, hvala Bogu, mnogo boljše. Potem so vsi navzoči zapeli še Marijino pesem, prejeli blagoslov obeh škofov in tako primerno proslavili spomin pokojnega nadškofa, ki bo ostal v zgodovini kot vzgled velikega duhovnika in mučenika ter velikega Slovenca, vrednega potomca našega pesnika Prešerna.

V Rimu je umrl veliki prijatelj Slovencev Hrvat msgr. Pavel Jesih. Naj počiva v miru!

»Družina«. Po naključju sem našel v eni izmed njenih številčk tudi članek o požrtvovalnem župniku za slovenske izseljence v Porenju in Westfaliji. Ko sva ga s prijateljem v septembru tega leta obiskala, sva bila prav presenečena. Med drugimi slikami na stenah njegove pisarne sva zagledala portret našega velikega vladike in nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča; pa tudi slika slovenske narodne noše in še več drugih krasi njegovo pisarno. Imela sva vtis, kakor da sva doma v rodnem kraju med svojimi rojaki. Dejal nama je: »Po rodu sem Nemec, po duhu Slovenec«; in to v polni meri drži za č. g. Božidarja Tensunderna.

Prisrčen obisk pri njem mi bo ostal v spominu, pa tudi njegova darila ob tej priliki, saj mi je katoliško časopisje že od mladih dni priljubljeno, in prav to je nama on poklonil. Z ganjenim srcem sem jih začel čitati. Vidim, da katoliška Slovenija še živi, bo živela, in mora živeti. Naše žrtve in kri naših slovenskih katoliških mož in fantov ne sme biti pozabljena, zato na tem mestu izrekam v imenu nas živčevih: »Slava mučenikom, kateri so darovali svoja dragocena življenja za veliko katoliško in narodno stvar.«

Še bolj živo pa sem to občutil teden dni pozneje, ko sem v Kevelaerju v Nemčiji dne 29. septembra srečal globokoverni katoliška srca svojih rojakov. Iz polne duše in iskrenega srca smo v sproščenem vzdušju prepevali slovenske Marijine pesmi. Tu sem še bolj živo občutil tisti svobodni utrip vernega slovenskega srca, ki je živel ob času moje rane nežne mladosti, ko je po mestnih ulicah naše prestolnice, ob času velikih dni kongresa Kristusa Kralja mogočno odmevala pesem vsega vernega slovenskega naroda: »Mogočno se dvigni nam spev iz srca, v pozdrav Rešeniku, vladarju sveta, Kristus, kralj, Kristus, zmaguj, v hostiji sveti nam gospoduj!«

Od radosti, skoraj do solz ganjen, sem se zvečer vračal s prijateljem iz Kevelaerja, saj sem ravno tam našel, kar je moje srce tako zelo pogrešalo in po dolgih dvajsetih letih lahko zopet. vzdiknem:

»Mati Slovenija, tvoji ljubavi

Orel junaško klanja srce;

V trudu in znoju, polnem radosti
domu gradimo slavo in čast.«

Zanimivosti

Največjo, najmodernejšo in najhitrejšo evropsko „avtomobilsko pralnico“ so odprli v Essenu. Ta ogromna naprava, prva v Nemčiji, je podobna neke vrste „pralni cesti“. Avto zapeljejo na tekoči trak, ki ga dobesedno nosi skozi 15 velikih čistilnih strojev. Ko tekoči trak odloži avto, je ta že v popolnoma suhem stanju. — Če je naval avtomobilov velik, se vse to lahko zgodi v dveh minutah!

(Slovenskim fantom-avtomobilistom pa vseeno priporočamo, da perejo svoje avtomobile sami, ker je menda to cenejše!)

V nekem vlemestu je več tisoč zakoncev slavilo 50-letnico svoje poroke. Ob tej priložnosti so vsak par na matičnem uradu vprašali, kdaj so bili v svojem skupnem življenju najsrečnejši. Zelo veliko jih je odgovorilo, da so bili najsrečnejši v prvih 25 letih zakonskega življenja. Najsrečnejši so bili torej v letih, ko so se morali boriti za svoje otroke.

»A kako, da ste bili srečni v letih, ko ste imeli toliko skrbi z otroki?«

»Zato, ker se človek poroči, da ustanovi družino, v kateri se vzgajajo in rode otroci. Vsak človek pa, ki vrši svojo dolžnost, se počuti dobro.« Tako je odgovoril neki izobraženec.

V Pragi kroži, tale bistroumni domislek: Neki zapadni časnikar vpraša Čeha, zakaj Čehi ljubijo Ruse. Odgovor: „Ker so nas osvobodili!“ Časnikar vpraša dalje: „In zakaj sovražite Amerikance?“ Odgovor: „Ker nas niso osvobodili!“

Ena najbolj znanih francoskih revij »La presse medicale« (Zdravniški tisk) je objavila razpravo, v kateri svari pred nevarnostmi, ki jih prinaša nebrzdán ples.

Posebno opozarja na poškodbe, ki jih lahko povzroči »twist: s svojimi divjimi gibi, od zvinov do hudih zlomov in nevarnega izpaha kolka. Pravi, da so se v Parizu lani štiri dekleta zelo nevarno poškodovale, ker so plesale »twist«.

Razprava ima ilustracijo, kako smrt pleše twist in brenka na kitaro ob mikrofону.

Dvoboj s soncem

VESOLJSKA POVEST

9.

Bliskovito smo se oddaljevali od Sonca. Mrzlično sem pogledoval na uro. Sekundni kazalec se je zlovešče svetlikal v temi. „Še ena minuta, še ena minuta!“ sem si ponavljaj. Bil sem zelo vznemirjen. V mislih sem se skrtil v domače kraje, na preljube gorenjske planine, vendar nevarnost ni izgini-la. Preteče je krožila nad našimi glavami kot ptica roparica. „Še pol minute, še pol minute...“ sem prestrašeno jecljal. Spomnil sem se na ženo, na otroke, na Slovenijo, na veliko dejanje, ki ga pravkar vršim. Nevarno je bilo in pustolovsko, vendar smo se do sedaj še nekako pretolkli. „Še četr-t minute, še četr-t minute,“ me je zbadalo v srcu. Otroci in žena se sedaj varno skrivajo v zaklonišču; o, da bi se vse srečno izteklo. Vsemirska ladja se je bliskovito bližala Zemlji, še dvajset sekund, samo še dvajset sekund. Pripeli smo si varovalne pasove. „Tudi ljudje na Zemlji sedaj trepetajo, se boje, kaj se bo zgodilo,“ sem pomislil. Nevarnosti je mnogo. Lahko se zgodi, da eks-plozivo ne bo eksplodiralo ali pa bo eks-plodiralo prepozno. Lahko se zgodi, da bo raketa z eksplozivom zdrvela v drugo smer, na druga področja in druge kraje. Morda bo učinek eksplozije premočan, morda bo eksplozija raztrgala Sonce in nam ugasnila življenje.

„O Bog,“ sem jecljal, „Ti, ki si vsemo-gočen, pomagaj nam ubogim, šibkim lju-dem v veliki stiski. Daj, da se vse srečno izteče. Daj, da se življenje, ki si ga prižgal nam ljudem, nadaljuje še v pozna stoletja. Daj, usmili se naše Zemlje, o Bog!“ Vse-mirje je bilo temno, skrivnostno, spominja-lo je na bližino Gospodovo. „Še petnajst se-kund, še petnajst kratkih sekund,“ sem še-petal. Prav razločno sem v duhu zagledal domačo hišo: streha je bila rdeča, z visokim belim dimnikom. Na strehi je čepel petelin iz ila, gledal je na vas in gore v ozadju. Nebo je bilo oblačno, pripravljalo se je na dež. Na dvorišču je oče sekal drva, mati

je stala pri studencu in trebila kokoš. Jutri bo nedelja, oblekel se bom v praznično oble-ko, odšli bomo k maši in nato bo kosilo; na mizi bo dišala dobra kokoš. „Še deset se-kund, samo še deset sekund!“ Kje je sedaj domača hiša, že davno mi je utonila v poza-bo. Kje je tista slika z belim angelom in napisom MOLI IN DELAJ. Kje so prelepe slovenske pesmi, kako rad bi sedaj katero zapel. Toda bliža se nevarnost, bliža se stra-hoten dogodek, nikamor več ni mogoče uiti. „Samo še pet sekund, samo pet sekund!“ Ka-ko rad bi zapel eno samo lepo slovensko pe-sem, kako rad bi pregnal bližajočo se ne-varnost. Zdi se mi, da iz temne noči prihaja okruten neznanec. Mesečina mu pada na se-kiro, ki se zlovešče bliska v somraku. Ne-znančeve oči so uprte v nebo, iz ust mu uha-ja strupena slina, saj je ubijalec, saj je krv-nik. Nenadoma se mi nekje v dnu srca utrne pesem. Čisto nalahno premikam ustnice, pe-sem pa vre po prostoru.

O sijaj, sijaj, sonce,
oj sonce rumeno!

— Kako bom sjalo sonce,
k' sem zmerom žalostno.

Bojim se za to naše Sonce, nič se mu ne sme zgoditi, kot se ne sme tudi nič zgoditi niti nam niti ljudem na Zemlji.

Bliskovito drvimo proti Zemlji. Še tri se-kunde, samo še tri sekunde. V hudi napetosti sem stisnil ustnice. Roko sem v grozi dvig-nil visoko v zrak, bliža se, bliža se, nič se ne da storiti! Še dve sekundi, samo še eno sekundo! Učenjak kleči in moli. Trenutek — in zgodilo se bo najstrašnejše.

Na sprejemnem aparatu zablesti rdeča luč, nato strašno zagrmí. Čez nebo plane krvav-ordeč sij, vesolje se strese v vseh svojih tečajih. Nenavadna eksplozija nas vrže na tla, pobiramo se v strahu in s težavo. Skozi teleskop opazujemo krvavordeče žarenje na Soncu. Vidimo, kako se to z vsemi svojimi planeti in njihovimi lunami usmerja na nove tirnice. Ognjeni zublji na Soncu divje skačejo in trepetajo, atomska goba prekriva polovico njegove površine. Nenadoma se ve-solje umiri, mi pa zmagoslavno plujemo proti Zemlji.

Debre izključi nadsvetlobno hitrost, zmanjšujemo brzino. Učenjak pregleduje

opazovalne aparate. Ves navdušen žari in nam zadovoljno kima. „Uspeli smo,“ govori s ponosom. Ves svetal je in mladeniški, sedaj mu človek resnično ne more razbrati let. Vsi se navdušeno objemamo. Debre nataka vino. Nič ne vidimo, da se bližamo Zemlji. Zunanost ladje kar žari od trenja z zrakom.

Nevarnost sprevidi edino učenjak. V velikem ponosu vključí zaviralne motorje, bližamo se pristajališču v Ameriki.

Učenjak je pravkar oddal sporočilo, da smo srečno opravili svojo dolžnost. Vidim ga samo skozi meglo pijanosti. Odprli smo radio: svet je dobro preстал preizkušnjo. Deli Južne Amerike, Avstralije in Holandija v Evropi so sicer poplavljeni z morjem, je tudi nekaj smrtnih žrtev; v Afriki se je razbesnel orkan, Japonsko so pretresli potresi. Vendar ni to nič proti uspehom, ki smo jih dosegli. Radio igra zmagoslavne koračnice.

Veselim se svidenja z ženo in otroki. Vesel sem, da živim. Ladja svečano drsi proti letališču.

Učenjak nas navdušeno opazuje; vsi smo velika družina; storili smo svojo dolžnost.

K O N E C

VESELI DOGODKI

Nikar ne izprašujte, kje in kdaj se je to zgodilo. Mogoče spomladi v Afriki, mogoče poleti v Aziji, mogoče jeseni v Avstraliji ali pa pozimi v Ameriki. Poglavitno je, da se je zgodilo in zgodilo se je tole in takole:

Po dolgih letih suženjstva so se osvobodili in dobili svojo državo. In takrat so rekli: »Nič več tiho biti! Vsak mora govoriti; beseda pa mora biti jasna, glasna, odločna in podkrepljena s primerno kretnjo rok, nog in če je treba tudi celega života. Organizirati je treba govorniške šole v dvoranah, na cestah, v tovarnah, skratka povsod, kjer je zbranih več ljudi.« Učitelj govorništva je poklical zdaj tega, zdaj onega na govorniški oder in tako se je nekega dne znašel pred publiko tudi Kuretnikov Šime (bralci mu smejo dati drugo ime, če jim to ni všeč). Nekoliko se je branil in prosil, pa ni nič pomagalo. »Sem pojdi, tu gor na sod splezaj, pa govori!« je iz-

zvenel rezki ukaz. Bilo je to v tovarni za čežano (marmelado ali »solzen«).

Šime se je povzpел na sod in začel: »Dragi moji svobodni sodržavljeni! (primerna kretnja je bila, da je metal z rokami poljuobe na levo in desno). Mi smo se osvobodili (odpel si je suknjič) in sedaj bomo zidali (zavihal si je rokave, si obrisal pot s čela in nadaljeval). Zidali bomo novo domovino. Pri tem se bomo vestno ravnali po besedah našega slavnega umrlega voditelja, kateremu je bilo ime... Čakajte no, kako mu je že bilo ime, ne morem se spomniti. No, pa saj to ni važno; glavno je, da je umrl (mrmljanje med poslušalci, srep pogled učitelja govorništva), hočem reči, glavno je, da mu je bilo ime in ime mu je bilo. Torej on je izrekel velepomembe besede, ko je dejal. Čakajte no, kako je že rekel. Se ne spomnim več; no, pa glavno je, da je on te besede izgovoril. Torej mi se hočemo zvesto držati njegovega nauka, katerega nam je dal, ko je umiral in ko so stali okrog njega njegovi ožji prijatelji, med katerimi je bil tudi eden prvih zmagovavcev v vseh bojih. Vsi ga dobro poznate, zato ni treba, da bi ga imenoval po imenu. Torej preden je izdihnil, se je še enkrat ozrl po navzočih in zagrmel sledeče važne tehtne nepozabne stavke. Nisem vreden, da bi jih ponavljal, saj tako vsi veste, kakšno je bilo njegovo zadnje naročilo. Hvaležni moramo biti domovini, da nam je dala take može. Po njih se bomo ravnali, njihovim zgledom bomo sledili, dokler ne bo vladalo pri nas stoprocentno blagostanje in dokler ne bomo izginili iz površja zemlje!«

Šime je vedno bolj krilil z rokami in podkrepil svoja izvajanja z nogami, končni stavek pa je podkrepil tudi s svojim ne ravno presuhim životom. Sod se je zazibal in Šime je s tistim delom telesa, kjer izgubi hrbet svoje častno ime, štrbunknil v odprt sod, ki je stal za njim in bil napolnjen z marmelado, ki je brizgnila na vse strani. Učitelj govorništva je menil, da je bil govornikov zadnji stavek preveč podkrepjen s kretnjami in to celo z neprimernimi kretnjami. Poslušavci so pa kljub temu tako navdušeno ploskali kakor nobenemu prej in nobenemu pozneje, saj takih govornikov, kot je bil Šime, ne najdeš vsak dan in za karkolisigabodi.

J. J.

Moderni klobuki. — „Vedno, kadar vidim te moderne klobučke, se moram smejeti,“ pravi mož. — „Le počakaj, ko pošlje modistka račun, te bo smeh minil,“ ga potolaži žena

V šoli. — »Tonček, meni se zdi, da ti tudi nisi smodnika iznašel!« — »Saj nam tega še niste naročili, gospod učitelj.«

„Moraš“ in njegov gospod. — Žena: „Ali moraš vedno piti?“ — Mož: „Kdo pravi, da moram? Jaz pijem prostovoljno!“

Pri zdravniku. — Žena: „Gospod doktor, kaj naj storim proti živčni bolezni svojega moža?“ — Zdravnik: „Oba morata iti na potovanje.“ — Žena: „Kam pa?“ — Zdravnik: „Vsak v drugo smer...“

Pri slikarju. — Gospa: „Rada bi se dala slikati, toda usta mi morate napraviti manjša.“ — Slikar: „Kakor želite, gospa; če želite, vas za isti denar napravim popolnoma brez ust.“

Sinko. — V hiši je bil gost in je občudoval malega sinka. Pa pravi: „Lep dečko, Oči ima čisto mamine.“ — Oglasi se sestra in reče: „A nos očetov.“ — Dečko pa doda: „Hlače pa bratove...“

Strašna prisega. — „Ali se je res tvoja žena zaklela, da ne gre nikdar več v gore?“ — „Res! Zaradi odmeva... ker v gorah ne more imeti zadnje besede...“

Zakaj so ribe neme? — Tomaž: „Ali veš, zakaj so ribe neme?“ — France: „Ne vem zakaj.“ — Tomaž: „Kar potisni glavo pod vodo in poskusi govoriti, pa boš vedel, zakaj!“

Malo brihtna vzgoja. — Lisica je ponoči ugrabila par piščet. Mati hoče izrabiti to nezgodo v vzgojne namene in pravi hčerki: „Vidiš, Nežika, piščeta niso bila pridna in zato jih je lisica požrla. „Če bi bila pridna, mamica, bi jih pa mi pojedli,“ odvrne otrok.

Še ni prišel ta dan. — Mož prepričuje ženo, da bi mu dala nekaj denarja za gostilno. Žena se brani in pravi: „Povej mi, kdaj si bil zadnjikrat v gostilni?“ — „Toda, Micka, jaz sploh še nisem bil zadnjikrat v gostilni.“

Žensko spoznanje. — „Odkar imamo hladilnik, električno peč, pralni stroj in sesalnik za prah, se mi zdi, da me moj mož sploh več ne potrebuje...“

Vzoren sin. — V vlaku sta si sedela nasproti gospod in kmet. Gospod se je hotel s kmetom nekoliko pozabavati, pa ga je vprašal: »Oča, ali imate kaj otrok?« — »Sina imam, sina, gospod.« — »Pa je dober fant? Ne sili nič za dekleti?« — »Ne, tega pa ne.« — »Pa kaj pije?« — »Ne, tega tudi ne.« — »Pa kadi?« — »Tudi kadi prav ničesar.« — »To je pa res vzoren sin, na katerega ste lahko ponosni. Koliko pa je star?« — »Štiri mesece!«

Skopuh in berači. — Vertnik: »Kako napravite vi to, da nikdar noben berač ne dobi od vas nič?« — Skopuh. »Kaj lahko. Iz žepa vedno izvlečem stotak in pravim: »Ali mi moreš menjati?« — Če berač pravi, da ne, rečem jaz: »Škoda, prav rad bi ti kaj podaril, a žal nimam drobiža.« Če mi pa berač hoče menjati stotak, ga pa nahrulim: »Tak si, mrcina grda, stotake menjaš, pa beračiš! Sramuj se!« In tako se lepo odkrižam vsakega.

Pogovor dveh zakoncev. — Žena vpraša moža: »Kaj bi ti naredil, če bi jaz umrla?« — »Mislim, da bi znorel.« — »Oh, jaz pa sem mislila, da bi se ponovno poročil.« — »O, ne, tako neumen pa bi le ne postal.«

Zakonska svoboda. — »Baje te ima žena hudo pod copato.« — »Kje neki. To je umažana laž. Jaz sem popolnoma svoboden in lahko delam vse, kar žena hoče.«

Kosovo polje. — V nekem razredu osnovne šole so pri tih vaji pisali o bitki na Kosovem polju. Tonček je napisal: »Na Kosovem polju se je Hitler tepel z Muratom, da je bilo veselje!«

Iz otroškega vrtca v Ptuj. — Vsi otroci se igrajo, le Robert hodi po igralnici s prekrižanimi rokami na hrbtu. — »Robert, zakaj se pa ti ne igraš?« vpraša tovarišica. — »Jaz sem direktor,« se odreže Robert.

Mama, v kino! — Branko je mamo spet nadlegoval, če sme v kino. Mama, ki ni vedela, kako naj se ga znebi, mu je rekla, da filma ne bo razumel in da je film zanič. Pa je Branko rekel: »Mama, bom pa žvižgal, saj je Jože rekel, da v kinu zmeraj žvižgajo, če jim ni všeč.«



Mali oglasi

Slovenski fant, star 26 let, ki živi v Hamburgu v Nemčiji, se želi spoznati z dobrosrčnim slovenskim dekletom, živečim v Franciji, Nemčiji ali na Švedskem. Naslov proti odškodnini za odgovor posreduje uredništvo „Naše luči“.

Slovenec, star 33 let, tovarniški delavec, stanujoč v Belgiji, si želi poznanstva z dobro žensko. Naslov proti odškodnini za odgovor posreduje uredništvo „Naše luči“.

URADNI TOLMAC

Kdor želi imeti slovenske dokumente prevedene v francoščino (krstne, rojstne, poročne liste ali pa želi vložiti razne prošnje glede pokojnine, rente, razne reklamacije in tako dalje, naj se obrne na naslov: Monsieur JANKOVIC Janko, uradni tolmač, 17, rue de Belgrade, Tucquegnieux (Marine) M & M., Francija.

Nesrečni družini Oblak na švedskem, o kateri smo svoj čas poročali, je bila sreča naklonjena, dasi so v to težko verovali ob tragični izgubi sinka edinčka, rajnega Ladija. Rodil se jim je lep, zdrav in čvrst fantek, ki je razveselil tudi vse znance in prijatelje. Družini in malemu čestitamo in prosimo Boga zanj zdravja in božjega blagoslova. — Znanci in prijatelji na Švedskem.

Voščilo

Rojakom in rojakinjam v Belgiji, posebno okoli Charleroi, Monsa in Bruslja, pa tudi drugod po svetu želim vse dobro za letošnji božič in novo leto 1954. — Zdravko Reven, duhovnik.

„Veselje v družini“

Na Opčinah pri Trstu sta izšli dve mali, a pomembni knjižici z naslovom „Veselje v družini“ izpod peresa dr. Janeza Jenka. „Človeško življenje je družinsko življenje. Človek je ustvarjen, da živi in dela z družino.“ piše pisatelj. „Brez otrok ali vsaj brez želje po otrocih — to sploh ni družina.“

Knjižici sta poučni in pisani v lepem jeziku in jasnem slogu. Zato ju priporočamo.

Tiskovni sklad

Ob koncu leta se zahvaljujemo vsem, ki so ob pošiljati naročnine, darovali večjo ali manjšo vstopo v „tiskovni sklad“ našega lista. Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača, pravi naš slovenski pregovor. To velja tudi za obstoj našega lista. Bog plačaj vsem!

Blagoslovljene letošnje božične dni vam želijo vaši izseljenski duhovniki

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Officy Road 62, London S.W. 9., England (Tel. RELiance 6655, izg. Rilájens).

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique (Tel. 04/233910). — Kazimir Gaberc, 19 avenue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Belgique (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, Paris 20, France, (Telefon MENilmontant 80-68) — Ciril Lavrič, 7 rue Gutenberg,

Paris 15, France, (Tel. BLOmet 89-93). — Stanislav Kavalar, 17 rue Claude Debussy, Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, Aumetz (Moselle), France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, Merlebach (Moselle), France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, Nice (A. M.), France.

NEMČIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, West-Deutschland (Telefon 62676) — Ivan Ifko, 43

Essen-Alteneßen, Schonefeldstr. 36, W. Deutschland. — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Heusteigstr. 49/II, W. Deutschland (Tel. 707970). — Dr. Janez Zdešar in Franc šekar, oba: Zieblandstr. 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland, (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Gamla Nissastigen 65, Oskarström (Halmstad), Schweden (Telefon 035/60086).

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

12. letnik
1963

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen junija in avgusta).

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu.

Printed in Austria

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredništvo prejeti vsaj do 10. v mesecu. Clankov ne vrača.

List lahko naročiš pri bližnjem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Če list naročiš pri upravi, stane na leto 30 šil. ali protivrednost: 60 bfr, 6 NF, 4,50 h. gld, 5 DM, 750 lir, 12 angl. šil., 8 norv. kron, 6 švedskih kron, 9 danskih kron, 15 avstralskih šil., 1,50 dolarja.

Uredništvo in uprava imata naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec-Klagenfurt, Austria.

Pred nami

leži zadnja številka letošnjega letnika našega lista. Ob njej se spominjamo praznika sv. Barbare, zavetnice naših delavcev v rudnikih in po kamnolomih. Smo že v adventu, ki nas pripravlja na božič.

Naše kuharice bodo v tej številki spet brale pismo gospe Majde. Z zanimanjem boste prebrali zaključek naše celoletne povesti „Dvoboj s Soncem“. Spet se boste nasmeljali ob „Veselih dogodkih“.

Ob zaključku letnika se Vam uredništvo in uprava zahvalujeta za Vaše zanimanje za list in se priporočata za bodoče. Ostani mo si zvesti prijatelj!